

JAARVERSLAG 2025

UTRECHTS LANDSCHAP

Inhoud

Voorwoord	3
Bestuursverslag	4
Doelstelling, missie en visie	4
Doelrealisatie.....	5
Natuurkwaliteit	6
Projecten in 2025.....	8
Erfgoed centraal	12
Vrijwilligers	14
Beschermers en natuurvrienden.....	16
Opkomen voor natuur en erfgoed.....	17
Aankopen in 2025	19
Financieel beleid	20
Governance	26
Gedragcode, richtlijnen	29
Cultuur en Gedrag	30
Verslag Raad van Toezicht.....	35
Jaarrekening 2025.....	38
Balans per 31 december 2025	38
Staat van baten en lasten over 2025.....	39
Kasstroomoverzicht.....	41
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	42
Algemene grondslagen.....	45
Grondslagen voor de waardering van Activa en Passiva	45
Grondslagen voor de bepaling van het resultaat.....	49
Toelichting op de balans.....	53
Toelichting op de staat van baten en lasten.....	61
Toelichting bezoldiging (gewezen) topfunctionarissen ten toezichthouders	70
Overige gegevens	72
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	72

VOORWOORD

Het jaar 2025 stond voor Utrechts Landschap in het teken van een bont palet aan activiteiten. We hebben ons met hart en ziel ingezet voor het versterken van biodiversiteit, het duurzaam beheren van ons waardevolle erfgoed en het ontwikkelen van nieuwe natuurgebieden. Deze successen zijn het resultaat van gezamenlijke inzet en passie voor natuur en landschap.

Dat konden we alleen dankzij de steun van ruim zesendertigduizend Beschermers, de provincie Utrecht, vele fondsen, bedrijven, Utrechtse gemeenten en de Postcode Loterij. Samen investeerden we in het behoud en de ontwikkeling van prachtig erfgoed. Van bunkertjes uit de Tweede Wereldoorlog tot monumentale buitenplaatsen. We beheerden onze natuurgebieden met passie en kennis, gericht op het verhogen van de natuurkwaliteit waar mogelijk.

Onze dank gaat uit naar iedereen die ons werk mogelijk maakt. Samen zetten we ons in om Utrecht mooier te maken, voor de generaties van nu én die van de toekomst.

Saskia van Dockum
directeur-bestuurder

BESTUURSVERSLAG

DOELSTELLING, MISSIE EN VISIE

Volgens de statuten van de stichting heeft Utrechts Landschap als doel het bevorderen van het behoud van het natuur- en landschapsschoon en cultuurhistorie in de provincie Utrecht, waaronder de instandhouding en het beheer van rijksmonumenten in eigendom. Dit is verwoord in onderstaand manifest voor meer natuur:

Natuur is onmisbaar. Natuur is leven. Alles is natuur. Wij zijn natuur. Dat is wat ons iedere dag drijft en waarom wij staan voor gezonde en toekomstbestendige ecosystemen. Natuur verwondert en is ontzettend krachtig in haar eigen herstellend vermogen. Vergeleken met de natuur past ons mensen bescheidenheid. Als we de natuur geen stem geven in onze snel veranderende wereld, dan is haar kracht niet meer vanzelfsprekend. Dan gaat de natuur en daarmee de mens achteruit in plaats van vooruit. En de tijd dringt. Daarom maken wij keuzes. Keuzes voor de lange termijn, gebaseerd op deskundigheid én realiteitszin. Keuzes gericht op draagvlak, bewustwording en op maximale impact.

Wij nemen verantwoordelijkheid door eigenaarschap, hoogwaardig beheer, duurzame bescherming van natuur, erfgoed en landschap en door zichtbaar ons verhaal te vertellen aan iedereen die het wil en moet horen.

Voor altijd.

DOELREALISATIE

Utrechts Landschap beheert ruim 6.000 hectare natuur, waarvan ruim 5.850 in eigen bezit. Een groot deel van onze gebieden ligt op en rond de Utrechtse Heuvelrug. Ook beheren we belangrijke riviernatuur langs de Nederrijn, kleinschalige cultuurlandschappen in Vijfheerenlanden en bijzondere schraallanden op het voormalige defensie terrein Park Vliegbasis Soesterberg. Regulier beheerwerk heeft onze prioriteit. We beheren onder meer ruim 105 hectare natuurakker, onderhouden ruim 2025 knotwilgen en 119 kleine poelen en voeren jaarlijks boomveiligheidscontroles uit aan bijna 2.000 bomen. Ook hebben we de verantwoordelijkheid over 225 halfwilde Konikpaarden en Galloway runderen in onze uiterwaardegebieden, beheren we ruim 274 hectare heidelandschap, 444 hectare schraalgraslanden en ruim 3480 hectare bos.

Klimaatverandering en natuurbeheer

De gevolgen van klimaatverandering hebben invloed op het beheer van onze natuurgebieden. Het voorjaar van 2025 was warm en droog en ging over in een zomer met weinig neerslag. Door de aanhoudende droogte neemt het risico op natuurbranden toe, worden onze bossen kwetsbaarder voor plagen en ziekten en komen kwetsbare natte natuurtypen steeds meer onder druk te staan. Dit vraagt om intensiever beheer en om maatregelen die toekomstige schade kunnen beperken. In 2025 continueerden we de ontwikkeling van gevarieerde en gemengde bossen, voor weerbare natuur met een rijkere biodiversiteit.

Omgang met de wolf

De wolf heeft zich gevestigd in de provincie. Utrechts Landschap stelde in 2025 een beleidsplan wolf vast, met aandacht voor beleidsuitgangspunten en beheermaatregelen. In aanloop naar het broedseizoen van 2025 stelden we op advies van de provincie Utrecht in de bosgebieden rond de kern van het wolvenleefgebied een periodieke aanlijnplicht voor honden in. De aanwezigheid van een probleemwolf leidde ertoe dat een gezamenlijk mijddadvies werd afgegeven voor natuurgebieden op een deel van de Utrechtse Heuvelrug. Ter bescherming van gescheperde schaapskuddes plaatsten we in 2025 wolfwerende rasters in onze gebieden.

Versterking door aankoop

Versterking van onze natuur door uitbreiding van eigendom kreeg ook in 2025 onze volle aandacht. Veelal is dat werk waarvoor je een lange adem nodig hebt. We kochten een aantal hectares op cruciale locaties. En we bereidden de verwerving van ruim 100 hectare voor, verspreid door de provincie Utrecht.

NATUURKWALITEIT

Hoe bloemrijk zijn onze akkers? Is er voldoende dood hout aanwezig in het bos? Hoe ontwikkelen de graslanden zich? Hoe staan populaties van vogels of insecten ervoor? Als SNL-gecertificeerd natuurbeheerder stellen we onszelf deze vragen regelmatig.

Kwaliteitscyclus en beheerplannen 2025

Gemiddeld één maal per zes jaar bezoeken we al onze natuurgebieden tijdens een zogenaamde Kwaliteitstoets. Samen met interne en externe deskundigen steken we de thermometer in onze gebieden en beoordelen we of we met ons beheer op de goede weg zijn en of de gestelde doelen nog haalbaar lijken. Op basis van de uitkomsten van de kwaliteitstoets herschrijven we het beheerplan, zodat we er daarna weer jaren tegenaan kunnen.

In 2025 hebben we het beheer van de gebiedseenheid Houdringe, Beerschoten en Panbos geëvalueerd. Daarbij horen ook de gebieden Heyntjeskamp en Biltse Duinen, en de kleine bosterreinen in Bosch en Duin: Numansbos, Biltseweg, Ravenhorst, Okkersbos, Nieuw Zandbergen en Reelaan. De herinrichting van Houdringe in 2012 is succesvol gebleken. Het gebied is herkenbaar als landgoed ingericht. Door de duidelijke zonering is er bovendien meer rust in het gebied, waar de natuur van profiteert: er worden onder andere meer broedgevallen geteld. Het bosgebied scoorde in de evaluatie hoog op natuurwaarde door de aanwezigheid van dood hout, veel inheemse boomsoorten en afwisseling tussen jong en oud bos en structuurdiversiteit. Dit gaan we continueren in de nieuwe beheercyclus.

In Panbos, Houdringe, Beerschoten en Heyntjeskamp hebben we nieuwe bosreservaten aangewezen. Uit de evaluatie blijkt dat de aanwezige veterane bomen op de landgoederen een hoge natuurwaarde hebben, maar een uitdaging vormen voor het beheer in relatie tot veiligheid van bezoekers. In het nieuwe beheerplan is daarom meer aandacht voor de manier waarop we individuele en kleine groepen oude bomen op een natuurlijke manier kunnen laten sterven, waarbij de biodiversiteit een impuls krijgt. In 2026 starten we de beheerevaluatie van de eenheid Heidestein, Bornia en Noordhout en de eenheid Sandenburg, Dartheide, Breeveen en Hoge Ginkel. Die twee evaluaties verwachten we begin 2026 af te kunnen ronden.

Waarnemingen

Om ontwikkelingen in de natuur te volgen, zijn in diverse gebieden inventarisaties uitgevoerd naar planten, insecten, vogels en andere fauna. Deze onderzoeken leveren essentiële informatie voor beheer en behoud van natuurwaarden. Vrijwilligers spelen een

cruciale rol in monitoring. De KNNV Wageningen inventariseerde voor de 33ste keer broedvogels in de Blauwe Kamer. Ook in andere gebieden zijn tellingen uitgevoerd. Nachtvlinderonderzoek in De Paltz en op Park Vliegbasis Soesterberg leverde recordaantallen soorten op, mede dankzij aangepast maaibeheer. Sovon verricht voor de provincie Utrecht meerjarige broedvogelmonitoring in diverse gebieden. Bureau Viridis onderzocht particuliere terreinen, en Natuurbalans voerde grensoverschrijdende inventarisaties uit. Daarnaast onderzoekt EIS intensief insectenfauna op diverse terreinen. Deze externe onderzoeken versterken de kennisbasis voor natuurbeheer onder veranderende klimaatomstandigheden.

Het voormalige zwembadterrein Vikinghof, onderdeel van de ecologische verbindingszone langs de Kromme Rijn, is onderzocht op flora, insecten en (korst)mossen. Het gebied blijkt vooral floristisch bijzonder, met diverse Rode Lijstsoorten zoals veldsalie, stijve ogenstroost, gewone agrimonie en steenanjer. Ondanks gunstige weersomstandigheden zijn relatief weinig vlinders, bijen en libellen waargenomen.

In de droge heide en schraalgraslanden van Plantage Willem III ij Elst zijn veel soorten vaatplanten, vlinders en libellen aangetroffen. Het gebied herbergt een van de grootste oppervlakten droog schraalland in Utrecht. Er zijn meerdere Rode Lijstsoorten gevonden, waaronder bruin blauwtje, borstelgras, klein leermos en kamgras. De begrazing door runderen, paarden, damherten en schapen draagt bij aan de variatie.

De Kurk bij Zeist bestaat uit haagbeuken-essenbos, wilgengriend en soortenrijk vochtig hooiland. Hier zijn o.a. echte koekoeksbloem, grote ratelaar en knoopkruid aangetroffen. Door extreme waterstanden, erg nat in winter 2024–2025 en zeer droog in zomer 2025, was er weinig nestgelegenheid voor bijen, en werden vooral algemene vlinder- en libellensoorten gezien.

In Vogelenzang en Onderlangs bij Rhenen zijn typische rivierplanten en meerdere Rode Lijstsoorten van schrale graslanden gevonden, zoals ruige anjer, kleine steentijm, pijpbloem en de lokaal nieuwe voszegge. Het gebied herbergt ook veel wilde bijensoorten, waaronder grote koekoekshommel en de zeldzame kleine bandgroefbij. Hoewel soortenrijk, is de diversiteit de afgelopen vijf jaar afgenomen door habitatverlies. De ringslang komt hier opvallend vaak voor, met op 12 juni 2025 acht waarnemingen in twee uur.

In de buitendijkse gebieden Lunenburgerwaard en Gravenbol bij Wijk bij Duurstede zijn

veel kenmerkende soorten te vinden zoals twee varianten duizendguldenkruid, kattendoorn, klein vlooiënkruid en oeverkruid. Vanwege droogte werden weinig vlinders waargenomen, maar wel veel greppelsprinkhanen en enkele moerassprinkhanen.

Bij vrijwel alle broedvogelinventarisaties in Nederland worden meer koolmezen dan pimpelmezen geteld, en meer goudhanen dan vuurgoudhanen. Broedvogelinventarisaties op Stoutenburg en Zwarte Goor tonen een opmerkelijke trendbreuk: hier werden meer pimpelmezen dan koolmezen waargenomen, en meer vuurgoudhanen dan goudhanen. Een verklaring kan zijn dat er in de gebieden naaldbomen ontbreken. De boomvalk en matkop zijn niet meer vastgesteld, maar wel twee ijsvogelterritoria en diverse minder algemene soorten zoals goudvink, groene specht, spotvogel en waterral.

PROJECTEN IN 2025

Naast het reguliere beheerwerk, werd in 2025 onder andere aan de volgende projecten gewerkt:

Salamanderpoelen bij Maartensdijk

Op de Bantam bij Maartensdijk is in 2025 meer leefgebied gecreëerd voor de kamsalamander. De werkzaamheden omvatten onder andere het graven van twee poelen. Het is zeer waarschijnlijk dat de kamsalamander de poelen snel zal kolonialisieren; de poelen vormen een uitstekende voortplantingshabitat voor ze. De kamsalamander is zeldzaam en een icoonsoort voor de provincie Utrecht.

Ambachtelijke vlechthekken op Laarsenberg

In natuurgebied de Laarsenberg bij Rhenen is ruim honderdvijftig meter heg gevlochten volgens een oude hegbeheertechniek. Dat is bijzonder, want sinds de komst van het prikkeldraad wordt de vlechtmethode nauwelijks nog gebruikt. Een gevlochten heg is goed voor de biodiversiteit en brengt een karakteristiek uiterlijk terug in het landschap.

Voetgangersbrug Everdinger Waarden

We legden een drijvende voetgangersbrug aan over de nevengeul van de Lek bij Everdingen. De brug beweegt mee met de waterstand van de rivier en is een robuuste oplossing voor wandelaars, die met de aanleg van de brug opnieuw de rondwandeling in de uiterwaarden bij Everdingen kunnen maken. Met een verrekijker en bebording op locatie wordt extra (digitale) informatie ontsloten. Hiermee wordt ook de geschiedenis van het gebied en de relatie met het UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies zichtbaar en beleefbaar.

Van ijsbaan naar natuurparel in De Bilt

Het Biltsche Meertje, ooit een natuurijsbaan, is onderdeel van Landgoed Houdringe in De Bilt. Vanwege de zachte winters heeft de ijsclub besloten om de natuurijsbaan niet meer ieder jaar klaar te maken voor een mogelijk schaatsseizoen. Dat geeft kansen voor natuurontwikkeling. In samenspraak met de sportclubs en de gemeente richtte Utrechts Landschap het gebied opnieuw in. Langs de oevers krijgen riet en waterplanten de kans om te groeien. Dat is goed voor rietvogels, libellen en andere soorten. Een opgeknapt pad en een houten vlonder nodigen vanaf 2026 uit om de natuur van dichtbij te beleven.

Sloop en herinrichting Kamp van Zeist

Binnen het programma Hart van de Heuvelrug is het voormalige militaire terrein Kamp van Zeist aangewezen voor natuurontwikkeling. Samen met de provincie Utrecht stelden we hiervoor een inrichtingsplan op. In 2025 zijn gebouwen, wegen, leidingen en parkeerplaatsen duurzaam gesloopt, waardoor open ruimte is ontstaan waar de natuur zich opnieuw kan herstellen. Het plan richt zich daarnaast op het behoud van waardevolle cultuurhistorische elementen en op de aanleg van nieuwe wandelpaden die aansluiten op de omliggende natuurgebieden. De uitvoering startte in 2025 en zolang de werkzaamheden lopen blijft het terrein afgesloten voor publiek. De verwachting is dat het gebied eind 2026 deels kan worden opengesteld.

Mitigerende maatregelen Park Vliegbasis Soesterberg

De aanleg van woonwijk De Vliegbasis, onderdeel van het programma Hart van de Heuvelrug, vindt plaats direct naast het beschermde natuurgebied Park Vliegbasis Soesterberg dat in eigendom is van Utrechts Landschap. Voor de bouw van de woonwijk (op eigendom van de provincie Utrecht) moest een waardevol stuk droog schraalland verdwijnen. Om dit verlies te compenseren, is het schraalland in plaggen verplaatst naar Park Vliegbasis Soesterberg. Deze plaggen zijn verwerkt op een voormalige rollerbaan, waar de betonverharding in 2025 is verwijderd. Dit schraalland dient onder andere als broedgebied voor veldleuwerik.

Versterking kleinschalig cultuurlandschap De Woerd

In 2025 voerden we verschillende herstel- en inrichtingswerkzaamheden uit in natuurgebied De Woerd bij Zeist. We verwijderden oude rasters, bouwwerken en exoten, legden nieuwe geleidelijke overgangen en houtwallen aan. Door de aanplant van inheemse struiken en het vrijmaken van landschapselementen zoals knobomen, poelen en greppels, ontstaan meer gevarieerde leefgebieden voor insecten, vogels en zoogdieren. Solitaire bomen werden vrijgezet of bijgeplant, en rond de schaapskooi verbeterden we de natuurwaarden en hingen we vleermuizenkasten op.

Bomenrijkdom

In 2025 hebben we ruim tienduizend bomen, struiken en hagen geplant in natuurgebieden en op landgoederen van Utrechts Landschap. We brachten inheemse soorten terug die eerder op verschillende plekken ontbraken, zoals de winterlinde, ratelpopulier en haagbeuk. Deze boomsoorten versterken de biodiversiteit en verbeteren de bodem. Daarnaast plantten we bomen aan om historische parkbossen in ere te herstellen. Ook legden we hagen aan en plantten we fruitbomen op landgoederen.

Vogelenzang

Utrechts Landschap kocht het gebied Vogelenzang bij Rhenen eind 2024 van de provincie Utrecht. Inmiddels zijn er verschillende beheermaatregelen genomen voor deze ecologische verbindingszone. Een spontaan ontstaan wandelpad is opnieuw afgesloten. Door gericht bomen weg te halen zijn open plekken in het dichtbegroeide bos gemaakt voor vogels, insecten en amfibieën. Door exoten te verwijderen krijgen inheemse soorten meer ruimte. Jaarlijks worden de bloemrijke graslanden in het gebied gemaaid.

OPENSTELLING: BELEVEN VAN NATUUR

Utrechts Landschap stelt ruim 95 procent van haar terreinen open voor publiek. Een toenemend aantal recreanten bezoekt onze natuurgebieden. Van wandelaars tot ruiters en bootcampclubs: de natuur wordt bezocht en beleefd.

Utrechts Landschap telt zeven bezoekerscentra in haar gebieden waar betrokken vrijwilligers de bezoekers gastvrij welkom heten. In 2025 ontvingen we ruim drieëntachtigduizend bezoekers in onze centra. En meer dan tienduizend bezoekers deden mee aan een activiteit van Utrechts Landschap; van evenement tot kleinschalige excursie.

In lijn met het advies van de provincie, om niet met kleine kinderen het wolvenleefgebied in de bossen op de Utrechtse Heuvelrug in te gaan, boden we de eerste helft van 2025 geen kinderactiviteiten en -excursies. Later in het jaar werden deze maatregelen aangescherpt en moest het bezoekerscentrum Schaapskooi Heidestein de deuren tijdelijk sluiten. Daarmee kon het jaarlijks terugkerende kerstfeest bij de Schaapskooi op Heidestein ook in 2025 helaas niet worden georganiseerd.

Herinrichting bezoekerscentra

Bezoekerscentrum De Blauwe Kamer in Wageningen werd in 2025 vernieuwd. Het opgeknapte bezoekerscentrum biedt op eigentijdse wijze informatie over de natuur en

cultuurhistorie van De Blauwe Kamer en de voormalige steenfabriek. De tentoonstelling is interactief en in de opgeknapte filmzaal is een toegankelijke animatie over het ontstaan van de stuwwal te bekijken. In het bezoekerscentrum zijn lokale producten te koop en bezoekers kunnen er terecht voor koffie, thee en toelichting van onze vrijwilligers.

Opgeknapte speelroute op Heerlijkheid Stoutenburg

In april werd het Stoute Schoenenpad voor kinderen op Heerlijkheid Stoutenburg bij Leusden vernieuwd. De speelroute zelf is hersteld en zijn er nieuwe speelelementen van natuurlijke materialen geplaatst, waardoor het Stoute Schoenenpad weer compleet is. Vrijwilligers van Utrechts Landschap hebben meegedacht over de route en geholpen bij het plaatsen van de speelelementen. In 2026 worden de verouderde bordjes vervangen door frisse bordjes in de vertrouwde stijl van Utrechts Landschap.

Recordaantal bezoekers tijdens Utrechtse Natuurdagen

Ruim 700 bezoekers ontdekten de natuur tijdens de publieksdag op Park Vliegbasis Soesterberg. Gezinnen, natuurliefhebbers en omwonenden deden mee aan activiteiten die op speelse wijze het werk van de boswachter lieten zien. Ze kropen in het dilemmaspel Belangenbos in de huid van een boswachter, testten hun kennis tijdens de KinderKwis, vlogen in VR als veldleeuwerik over kwetsbare natuur en ontdekten de nachtelijke geheimen van de vliegbasis. De excursies zaten vol, boswachters beantwoordden volop vragen en er werden veel bijtjes geknutseld. Tijdens de overige Utrechtse Natuurdagen ontmoetten relaties en Bedrijfsvrienden elkaar tijdens bijzondere excursies. Groene professionals kwamen samen op het veldsymposium, waar het spanningsveld tussen natuur en recreatie centraal stond.

Ruiter-, mountainbike- en wandelroutes

Utrechts Landschap telt 60 kilometer aan ruiterroutes aangelegd, 25 kilometer mountainbikeroutes en 164 kilometer bewegwijzerde wandelroutes. In het oostelijk deel van de provincie wordt een nieuw wandelroutenetwerk gerealiseerd van ruim duizend kilometer, met een nieuwe eenduidige bewegwijzering. Het sluit aan op het bestaande Utrechtse wandelnetwerk van ruim 1.800 kilometer in het Groene hart, Utrecht-midden, Vijfheerenlanden en de Kromme Rijstreek. Eind 2025 is gestart met de aanleg. Rond de zomer van 2026 staat de oplevering gepland. Na afronding kan de wandelaar gebruik maken van een volledig wandelnetwerk in de hele provincie Utrecht, uiteraard ook door de mooie gebieden van Utrechts Landschap.

Balans in openstelling

De variatie aan recreatievormen neemt toe: wandelaars delen de natuur met onder andere mountainbikers, joggers, bootcampers, fietsers, ruiters en hondenuitlaters. Om dit

in goede banen te leiden, richten we natuurgebieden in voor gebruik door verschillende typen bezoekers ('zoning'). Hierbij gaan we uit van de draagkracht van het gebied.

Om een goede balans te houden tussen openstelling en beleving van de natuur en de bescherming van flora en fauna, moet voor een georganiseerde activiteit toestemming worden gevraagd. In 2025 zijn 389 aanvragen in behandeling genomen., waarvan 117 aanvragen zijn afgewezen vanwege een hoger risico op verstoring van de natuur.

Toezicht en handhaving

Utrechts Landschap telde in 2025 twaalf boswachters toezicht & handhaving; vijf in loondienst en zeven vrijwilligers. Deze boswachters zijn ook boa (buitengewoon opsporingsambtenaar) en zijn actief in de bijna 6.000 ha natuur van Utrechts Landschap. Onze boa's hebben een belangrijke rol bij het overdragen van informatie, zij houden toezicht in onze natuurgebieden en handhaven de openstellingsregels. In 2025 hebben zij onder andere te maken gehad met illegale paddenstoelenpluk, illegale houtkap en wildkampeerders. verwijderen. Om de rust en natuurwetgeving in de provincie Utrecht te waarborgen, werkt Utrechts Landschap met de provincie Utrecht, verschillende gemeenten en andere terreinbeherende organisaties binnen het samenwerkingsverband 'Utrechts Samenwerkingsmodel Natuurtoezicht'.

ERFGOED CENTRAAL

Park Vliegbasis Soesterberg

In 2025 is door deskundige vrijwilligers een inventarisatie en beschrijving uitgevoerd van objecten en structuren op Park Vliegbasis Soesterberg. Het gaat hier voornamelijk om het koude oorlog erfgoed maar ook om de restanten uit de Duitse periode en eerdere perioden. Doel is om beter overzicht te hebben van alle artefacten en hun oorspronkelijke functie. Deze inventarisatie is een noodzakelijke basis voor het te maken beheerplan in 2027 waarin specifieke beheerdoelstellingen ten aanzien van dit bijzondere erfgoed gemaakt zullen worden. De mogelijke aanwijzing van (delen van) Park Vliegbasis Soesterberg als Rijksmonument zal hierbij mogelijk een rol spelen.

Landgoederen en buitenplaatsen

Utrechts Landschap beheert een flink aantal landgoederen en buitenplaatsen. Dit groene erfgoed vraagt om gericht beheer, waarbij steeds een zorgvuldige afweging wordt gemaakt tussen cultuurhistorische waarden, natuurbeheer en beleefbaarheid (recreatie). Het onderhoud wordt uitgevoerd door boswachters, terreinmedewerkers, vrijwilligers en aannemers. Het beheer op de landgoederen omvat een breed scala aan werkzaamheden, variërend van water- en padenbeheer tot tuin- en parkonderhoud. Ook de kilometers aan knip- en scheerheggen, zoals meidoorn- en beukenhagen vraagt jaarlijks om vele handen.

Op onze vijftien rijksmonumentale landgoederen (waaronder Loenersloot, Sandwijck, Oostbroek, De Paltz, Renswoude en Over-Holland) werken vrijwilligers van Utrechts Landschap met ons samen aan groen erfgoedbeheer. Ook op de landgoederen Stoutenburg en Niënhof zijn vrijwilligers van Utrechts Landschap wekelijks actief.

Droogte als gevolg van klimaatverandering is de laatste jaren een grote uitdaging: nieuwe en bestaande aanplant op landgoederen en buitenplaatsen vraagt structureel om extra bewatering om het groene erfgoed in stand te houden. Dit leidt tot gemiddeld circa € 50.000 per jaar aan extra kosten voor water en verzorging. In 2025 is gestart met het systematisch in kaart brengen van bijzondere bomen op landgoederen en buitenplaatsen, met aandacht voor gevoeligheid voor droogte en stikstof, zowel in de boom als in de bodem.

In 2025 is de renovatie van het kasteelpark Renswoude afgerond, met onder meer de aanplant van heesters en sierbeplanting. Op Landgoed Sandwijck zijn bijzondere, grote bomen verplaatst. Deze bomen zijn ontstaan door natuurlijke verjonging, maar passen niet binnen het oorspronkelijke tuinontwerp. Door deze bomen te hergebruiken kon kap worden voorkomen. Afgelopen jaar voerden we bovendien achterstallig onderhoud uit op Landgoed Moersbergen: het parkbos groeide de afgelopen jaren sterk dicht. Hierdoor verdwenen zichtlijnen en namen natuurwaarden en de waterkwaliteit van de vijver af. Uitheemse soorten zijn nu verwijderd, zichtlijnen hersteld, waardevolle inheemse bomen vrijgezet en rododendrons teruggesnoeid. Rond de vijver en in de zichtas richting de Gooyerdijk is de karakteristieke openheid teruggebracht.

Kastelen en molens

Stichting De Utrechtse Molens heeft 24 molens in eigendom. Het beheer van deze molens en de uitvoer van de belangenbehartiging besteedt de stichting uit aan Utrechts Landschap. In 2025 is het langjarige project vervanging van de molenroeden afgerond. Alle molens zijn weer draaivaardig. In 2025 zijn restauraties van de Kockengense en Oukoper molens voorbereid. Uitvoering van deze restauraties staat gepland voor 2026.

Ook Stichting Kasteel Loenersloot is een zelfstandige stichting met een eigen werkplan en begroting. Het kasteel, de omliggende gronden, gebouwen en het park zijn eigendom van de stichting, het beheer en de uitvoer van de belangenbehartiging is uitbesteed aan Utrechts Landschap. Stichting Kasteel Loenersloot heeft geen eigen personeel in dienst. In 2025 is een start gemaakt met een langjarig restauratieproject om de behangsels en betimmering van het kasteel te behouden voor de toekomst. De planvorming van de restauratie van de stijlkamers in het kasteel is in 2025 afgerond. In 2026 wordt gestart

met een proefrestauratie in de Tuinkamer van enkele stukken behangsel en betimmeringen.

VRIJWILLIGERS

Vrijwilligers zijn het gezicht van Utrechts Landschap. Ze verzetten bergen werk, zorgen met hun initiatieven voor leven in de brouwerij en maken bezoekers enthousiast. Van molenaar, beheervrijwilliger en gids, tot gastheer/-vrouw, activiteitengenerator en toezichthouder: ze zijn onmisbaar. En met maar liefst 766 vrijwilligers rekenen we ons rijk!

Onze vrijwilligers ontvingen ruim 83.000 bezoekers in onze bezoekerscentra en natuurgebieden. De terreinvrijwilligers hebben meer dan vijfenveertigduizend uur aan werk verzet. Het promoteteam is 42 keer op pad geweest met de promokar, bij eigen evenementen en evenementen georganiseerd door andere partijen.

Evenementen en activiteiten door vrijwilligers

In 2025 hebben we ruim vijfhonderd activiteiten georganiseerd voor meer dan tienduizend bezoekers. Het publiek kon meedoen aan grote en kleine evenementen en excursies. Vrijwel alle activiteiten worden georganiseerd door vrijwilligers. Sommige activiteiten kennen een heel eigen traditie en kunnen al jaren rekenen op grote belangstelling, denk bijvoorbeeld aan de Dag van het Kasteel. Uiteraard hadden we weer een mooi aanbod tijdens de Open Monumentendag, met onder andere een exclusieve rondleiding op Park Vliegbasis Soesterberg.

Veiligheid vrijwilligers

In 2025 hebben we de veilige werkomgeving nog verder uitgebreid. Alle beheerteams die het veld in gaan hebben een noodkaart gekregen voor in de EHBO tas. Op de noodkaart staan de grenzen van het gebied waar ze werken met onder andere de toegangswegen voor hulpdiensten. Bij het inschakelen van de hulpdiensten kunnen vrijwilligers in één oogopslag zien waar ze de hulpdiensten naartoe sturen voor de eerste hulp. Daarnaast gaan nu ook alle gidsen met een compact EHBO tasje op pad.

Samenwerking tussen vrijwilligers en werkorganisatie

In lijn met het advies van de provincie, om niet in het wolvenleefgebied op de Utrechtse Heuvelrug beheerwerkzaamheden uit te voeren, was het voor de beheervrijwilligers van Heidestein niet mogelijk om aan het werk te gaan. Omdat andere gebieden genoeg werk hebben, hebben ze de beheervrijwilligers op De Woerd ondersteund in hun werkzaamheden. Sinds dit jaar hebben we ook een maaiteam van acht vrijwilligers

(afkomstig uit verschillende beheerteams), die op verzoek van de boswachters bij terreinbeheer of andere beheerteams helpen met maaiwerkzaamheden.

Leerlijnen vrijwilligers

Om vrijwilligerswerk goed, veilig en met plezier te kunnen uitvoeren, is het essentieel dat onze vrijwilligers goed geïnformeerd en toegerust zijn. Dat doen we door workshops en trainingen aan te bieden. Ons opleidingsaanbod is breed en divers, van veiligheidstrainingen tot workshops over gastvrijheid. Om structuur te bieden in dit aanbod werken we met leerlijnen: overzichtelijke programma's die per vrijwilligersfunctie aangeven welke trainingen en bijeenkomsten relevant (en soms verplicht) zijn. Ieder jaar proberen we weer nieuw aanbod te creëren, zoals dit jaar de workshop 'Omgevingwet' voor beheerteamcoördinatoren. Ook de workshop 'Storytelling' voor gidsen blijft een groot succes. We vinden het ook belangrijk dat vrijwilligers bij elkaar kunnen kijken. We hebben dit jaar extra ingezet op excursies voor nieuwe vrijwilligers, gegeven door ervaren gidsen op een unieke locatie zoals Kasteel Loenersloot of op de pont Kromme Rijn.

Vrijwilligershandboek

In 2025 is een handboek voor vrijwilligers ontwikkeld. In dit handboek vinden vrijwilligers informatie over onze werkwijze als organisatie, de structuur van de vrijwilligersgroepen, de rolverdeling en de afspraken die we met elkaar hanteren. Ook bevat het handboek praktische richtlijnen over veiligheid, communicatie, opleidingen, verzekeringen en andere zaken die bij het vrijwilligerswerk komen kijken. Eind 2025 is een feedbackbijeenkomst georganiseerd om met een representatieve groep vrijwilligers het handboek door te nemen. De feedback die daaruit loskwam, is verwerkt en teruggekoppeld binnen de vrijwilligersteams. In 2026 wordt het vrijwilligershandboek definitief gemaakt en gedeeld met alle bestaande en nieuwe vrijwilligers.

Communicatie met belanghebbenden

Utrechts Landschap streeft naar een open dialoog met haar belanghebbenden. Zij zijn onder te verdelen in vrijwilligers en medewerkers, Beschermers (donateurs), schenkers, relaties, bedrijven, vrienden, overheden, (semi)overheden, particulieren, natuur- en milieuorganisaties, agrariërs en hun organisaties en andere betrokkenen. Utrechts Landschap hecht aan transparante verantwoording met een helder jaarverslag en jaarrekening aan o.a. de subsidiegevers, Beschermers en sponsors (Bedrijfsvrienden). Naast dit jaarverslag staat op de website van Utrechts Landschap een publieksjaarverslag.

Bestuurlijk en ambtelijk overleg met de provincie Utrecht en andere overheden vindt veelvuldig plaats. We communiceren met al onze doelgroepen via onze website, de digitale nieuwsbrief, sociale media en ons tijdschrift 'Mijn Utrechts Landschap'. Daarnaast is de stichting vijf dagen per week telefonisch bereikbaar. We ontvangen dagelijks mails,

telefoontjes en social mediaberichten van betrokken burgers, belanghebbenden en derden. We streven naar een persoonlijke en betrokken afhandeling van de berichten. Soms kan dat snel, soms vraagt het uitzoekwerk in de organisatie om goed te kunnen antwoorden. Als het antwoord niet in lijn is met de behoefte of wens van de indiener, dan zorgen we ervoor dat de indiener een toelichting krijgt op het antwoord. Dat gebeurt per mail en soms telefonisch.

In 2025 zochten we actief contact met omwonenden van onze natuurgebieden om hen te informeren over lokale natuurdoelen en werkzaamheden. We organiseerden onder meer een voorlichtingsavond over de herinrichting van het Biltsche Meertje en verzorgden toelichting tijdens de opening van het infocentrum in woonwijk De Verkeerstoren bij Park Vliegbasis Soesterberg. Ook gaven we uitleg over boomveiligheidswerkzaamheden en leidden we buurtbewoners rond in de gebieden Vijverhof en Beukbergen, waar het beheer is aangepast. Op Landgoed Moersbergen hielpen buurtbewoners mee met het planten van stinsenbollen, waaronder zomerklokjes, wilde krokussen en boshyacinten. In woonwijk Vogelenzang in Rhenen gingen boswachters in gesprek met omwonenden van ons nieuwe gebied.

Waar nodig informeerden we bewoners nader per e-mail en via lokale nieuwswebsites. Daarnaast verspreidden we op diverse locaties brieven over de bestrijding en preventie van Japanse duizendknoop, en hielden we een blog bij over de nieuwe natuurverbinding tussen Stameren en de Zanderij. Buurtbewoners waren op uitnodiging aanwezig bij de opening van de voetgangersbrug in Everdingen, ontvingen een informerende brief over werkzaamheden op Landgoed De Woerd, en werden in Driebergen uitgenodigd voor een excursie over het bosbeheer.

BESCHERMERS EN NATUURVRIENDEN

Versteviging achterban

In 2025 organiseerden we een aantal excursies om gulle gevers te bedanken voor hun steun aan verschillende projecten, zoals het herstelproject voor onze molens en het project Bomenrijkdom. Daarnaast hebben we twee excursies georganiseerd voor potentiële erflaters, om hen te informeren over de mogelijkheid om na te laten aan Utrechts Landschap. Ook organiseerden we een excursie voor potentiële nieuwe Beschermers op Park Vliegbasis Soesterberg. Deze excursies waren een groot succes en werden bijzonder gewaardeerd.

Filmvertoning ‘Het geheime leven van bomen’

In november organiseerde Utrechts Landschap de jaarlijkse bioscoopdag voor

Beschermers en junior Beschermers. 's Ochtends genoten onze 350 jongste Beschermers van de jeugdfilm 'Hallo Wereld'. 's Middags en 's avonds ontvingen we ruim 900 Beschermers voor de natuurfilm 'Het geheime leven van bomen'. Met grote tevredenheid blikken we terug op alweer een geslaagde dag waarin we met vele Beschermers in contact waren.

Bomen planten met bedrijven

In maart plantten onze boswachters samen met vijftig medewerkers van de twee Utrechtse bedrijven Pally Biscuits en Rabobank 3.500 jonge bomen bij Hagestein. De voormalige wilgengriend langs de A2 wordt omgevormd tot een divers loofbos, goed voor biodiversiteit en klimaatbestendigheid. De plantdag versterkte niet alleen de natuur in Vijfheerenlanden, ook de relatie met de twee bedrijven werd positief bekrachtigd.

OPKOMEN VOOR NATUUR EN ERFGOED

De verschillende transitie- en ruimtelijke opgaven in de provincie Utrecht zijn omvangrijk en trekken een flinke wissel op de inzet van verschillende organisaties en zeker ook van Utrechts Landschap. Daarom zijn we genooddaakt om keuzes te maken waar we onze beschikbare tijd en capaciteit op inzetten. Uitgangspunt is en blijft dat we ons inzetten voor de kwaliteit van natuur, erfgoed en landschap in onze provincie in het algemeen en in onze terreinen in het bijzonder. Voor het beschermen van natuur, erfgoed en landschap buiten ons eigendom richten we ons vooral op Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland.

Beleids- en ontwikkeltrajecten

Utrechts Landschap is intensief betrokken geweest bij ruimtelijke beleids- en ontwikkelingstrajecten in 2025, waaronder:

- De Startnotitie voor actualisatie van de provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening;
- De 90% versie van het Ontwerp Utrechts Programma Landelijk Gebied;
- Gebiedsprocessen vanuit het Utrechts Programma Landelijk Gebied: Utrechtse Heuvelrug, Kromme Rijnstreek en Vijfheerenlanden;
- Ontwerpateliers van de Kraag van Utrecht over behoud en bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in relatie tot andere ruimtelijke opgaven;
- Omgevingsvisies van enkele gemeenten;
- De voorgenomen Groen Groeit Mee-compensatie van woningbouwprojecten;

- De wijze waarop monitoring van NNN-meerwaardebenadering kan of moet plaatsvinden;
- Woningbouw nabij station Driebergen-Zeist;
- De fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal bij Over-Holland.

Dit hebben we gedaan door in overleg te gaan met gemeente en provincie (op ambtelijk en/of bestuurlijk niveau), in te spreken bij Provinciale Staten of gemeenten en/of een zienswijze in te dienen.

Ook in 2025 hebben we met de gemeente Rhenen en BoerenNatuur Utrecht Oost gewerkt aan het stimuleren van herstel van graften buiten onze eigen terreinen. Dit laatste project heeft nog niet tot resultaat geleid.

Beroepszaken tegen aantasting NNN

1. In 2025 heeft de zitting bij de Raad van State plaatsgevonden over de vergunning voor uitbreiding van de McDonalds in Huis ter Heide. Het plan tastte het NNN aan, terwijl dat voorkomen had kunnen worden. De Natuur- en Milieufederatie Utrecht heeft (mede namens Utrechts Landschap) beroep ingediend en het woord gevoerd tijdens de zitting. Helaas heeft de rechter bepaald dat het beroep niet ontvankelijk was, omdat er niet al in 2014 bij de eerste rechtszaak over deze vergunning was gemeld dat wij tegen aantasting van het NNN zijn. Overigens is de vergunning wel vernietigd naar aanleiding van het beroep van omwonenden, omdat onvoldoende extra parkeerruimte was voorzien voor de uitbreiding van het terras.
2. In 2025 zijn er ook stappen gezet in een andere beroepszaak. Het betreft de woningbouwplannen door projectontwikkelaar Verwelius in De Bilt. Het project tast het NNN aan. We hebben daartegen in 2024 beroep ingediend, mede namens de Natuur en Milieufederatie Utrecht. Omdat dit een complexe zaak is, heeft de Raad van State aan de Stab (Stichting Advisering bestuursrechtspraak) gevraagd de zaak voor te bereiden door met alle belanghebbenden te gaan praten en de argumenten te analyseren. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de zomer 2025. Utrechts Landschap heeft samen met Vogelwacht De Bilt en bewonersvereniging LUW, de Stab-medewerkers ontvangen en rondgeleid in het gebied. Daarbij hebben we de gevolgen van het plan voor natuur, landschap en erfgoed toegelicht en gewezen op mogelijke alternatieven waarbij er minder aantasting van het NNN ontstaan. Vervolgens hebben we een zienswijze ingediend op het STAB-onderzoek omdat dit enkele belangrijke onvolkomenheden bevatte. De zitting bij de Raad van State zal plaatsvinden in 2026.

Tour de Natuur

Samen met de Oostbroekpartners hebben we een ‘Tour de Natuur’ georganiseerd waarbij we met provinciale, gemeentelijke en waterschapsbestuurders, statenleden en raadsleden een bustour gemaakt hebben langs drie natuurgebieden om de belangrijkste opgaven en de oplossingen daarvoor in praktijk te laten zien als input voor het ruimtelijk en natuurbeleid.

Veldsymposium

En als onderdeel van de Utrechtse Natuurdagen hebben we het veldsymposium voor onze beleidsmatige stakeholders dit keer gericht op het thema natuur en recreatie. Met als de titel ‘Natuur op één’ gingen we, na een inspirerende lezing over de relatie natuur en mens vanuit een wetenschappelijke blik, op de fiets langs drie van onze natuurgebieden. Hier voerden we het gesprek over de effecten van recreatie op natuurwaarden, handhaving, zonering en samenwerking met gemeenten en provincie. En over de dilemma’s waarvoor natuurbescherming geplaatst wordt.

AANKOPEN IN 2025

1. Percelen op eiland in Schalkwijk

In september kochten we twee percelen aan in het rivierengebied ten zuidoosten van Utrecht. Het perceel in Schalkwijk ligt op het Eiland van Schalkwijk in de Kromme Rijnstreek. Het gebied van 1,9 hectare bestaat uit een afwisseling van bos met wilgen en elzen, natte delen en open water en grenst direct aan bestaande natuur.

2. Historisch griend in Vijfheerenlanden

Aan de overkant van de Lek kochten we een historisch griend van 0,9 hectare in de polder Boven Autena. Utrechts Landschap beheert in de polder Bolgerijen ruim 300 hectare aan grienden en bossen, waaraan dit bijzondere griend is toegevoegd.

3. Laagte van Pijnenburg in Den Dolder

In oktober verwierven we nieuwe grond aan de Soestdijkerweg in Den Dolder. Het gebied van 1,5 hectare ligt in de Laagte van Pijnenburg, dichtbij verschillende natuurgebieden van Utrechts Landschap en binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN). De grond was de afgelopen jaren in gebruik als paardenweide en kwekerij. Utrechts Landschap gaat het gebied ontwikkelen tot hoogwaardige natuur.

4. Twee gebieden langs de Kromme Rijn bij Bunnik

Vlak voor de jaarwisseling kochten we twee nieuwe gebieden aan de noord- en

zuidkant van de A12 bij Bunnik. De aangekochte gronden bestaan uit bijna twintig hectare kruidenrijke graslanden, waterpoelen en bosschages. De gebieden worden doorsneden door de A12 en zijn met elkaar verbonden via een wildtunnel. Dieren als reeën, dassen, konijnen en marterachtigen kunnen zo veilig oversteken tussen het Kromme Rijngebied en de Utrechtse Heuvelrug. De gebieden vormen een belangrijke verbinding in het regionale natuurnetwerk.

FINANCIEEL BELEID

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van Utrechts Landschap is opgenomen in een beleggingsstatuut. Hierin is onder andere het volgende opgenomen:

Utrechts Landschap streeft bij haar beleggingen naar een optimale balans tussen de doelstelling van Utrechts Landschap en rendement: het doel van de Stichting is het bevorderen van het behoud van de natuur, landschap en cultuurhistorie in de provincie Utrecht. De beleggingen van de Stichting zijn niet rechtstreeks aan dit doel te koppelen. Voor de uitlegbaarheid van de beleggingen gaat de Stichting binnen de bovenstaande beleggingsdoelstellingen zoveel mogelijk duurzaam en verantwoord beleggen. Op dit moment zijn de beleggingsmogelijkheden nog beperkt, maar de beleggingscommissie van Utrechts Landschap heeft de opdracht om de marktontwikkelingen hiervoor in de gaten te houden, in het bijzonder wanneer deze betrekking hebben op drie zogenaamde VN SDG doelen, te weten nr.12 Verantwoorde consumptie en productie, nr. 13 Klimaatverandering tegengaan en nr. 15 Beschermde ecosystemen, bossen en biodiversiteit. Naast de marktverkenning van producten die goed aansluiten bij deze SDG doelen vindt nadere invulling hiervan plaats bij de selectie van de vermogensadviseur/vermogensbeheerder. De Stichting werkt uitsluitend met adviseurs en producten waarvan de aanbieders het UN Principles for Responsible Investment hebben ondertekend.

De Stichting belegt niet in directe derivaten op naam van de Stichting; beleggingen in de portefeuille(s) zijn van voldoende liquiditeit. Ten minste 80% van de portefeuille dient dagelijks verhandelbaar te zijn. Er worden geen beleggingen gedaan met geleend geld. Bij uitzetting van liquiditeiten met een spaardoelstelling wordt gebruik gemaakt van Europese banken van uitstekende signatuur en/of van geldmarktfondsen van gerenommeerde aanbieders

Een belangrijke beslissing in het beleggingsproces is het vaststellen van de strategische vermogens allocatie (risicoprofiel), zijnde de beoogde middelenverdeling voor de lange termijn. Een belangrijk uitgangspunt voor de beleggingen is dat niet meer risico wordt genomen dan nodig voor het realiseren van de financiële doelen. Om dekking te geven aan de verplichtingen van Utrechts Landschap zal tenminste 85% van het vermogen uit liquiditeiten en/of vastrentende waarden bestaan. Het totale vermogen wordt derhalve met een defensief profiel belegd.

Gegeven de uitgangspunten van de Stichting en de beleggings- en risicoanalyse hanteert het bestuur de volgende verdeling van de belegde middelen:

Gegeven de lange termijn horizon van het vermogen kan, naast de lopende rekeningen, variabele spaarrekeningen (direct opneembaar) en vaste spaardeposito's ook worden belegd in obligaties, geldmarktfondsen en aandelen (rekening houdend met de eerder geformuleerde uitgangspunten en randvoorwaarden). De betreffende gewenste doelpositie (aangeduid als 'neutraal') en de bijbehorende bandbreedtes staan in de tabel hieronder.

Beleggingscategorie	Minimum	Neutraal	Maximum
Totaal liquide/deposito , obligaties en geldmarktfondsen	85%	87,5%	90%
Aandelen	10%	12,5%	15%

Actief beleid tussen de verschillende beleggingscategorieën is toegestaan. De beleggingscommissie dient de portefeuille binnen deze bandbreedtes te handhaven. De portefeuille wordt in beginsel vier keer per jaar geherbalanceerd. Eens per drie jaar worden de huidige beleggingsinstrumenten getoetst op relevantie en performance ten opzichte van de markt.

Risicobeheer financiële instrumenten

Uitgangspunt voor de beleggingen is dat niet meer risico wordt genomen dan nodig is voor het realiseren van de financiële doelen. Volgens het beleggingsbeleid belegt de stichting alleen in beleggingsfondsen, index-trackers en/of staatsobligaties met een hoge rating, in principe Euro- gedenomineerd en breed gespreid over regio's en sectoren. Gebruik van derivaten in de beleggingsfondsen is alleen beperkt toegestaan voor efficiënt portefeuillebeheer en risicoreductie.

Beleggingen in de portefeuille(s) zijn van voldoende liquiditeit. Dit houdt in dat van deze beleggingen regelmatig koersen worden gepubliceerd. Als het gehele of een substantieel belang wordt verhandeld, mag dit geen significante invloed hebben op de koersvorming.

Financiële kengetallen

Voor het Utrechts Landschap zijn het bestedingspercentage aan de doelstelling, de wervingskostenratio en de ratio kosten beheer & administratie de belangrijkste kengetallen.

Kengetal	Interne norm door Stichting Utrechts Landschap zelf vastgesteld	Begroot	Realisatie	Toelichting
Ratio besteding aan doelstelling	80%	80,5%	82,5%	Utrecht Landschap wil zoveel mogelijk middelen besteden aan de doelstellingen.
Ratio Beheer& administratie	15%	13,4%	11,7%	Utrechts Landschap streeft naar een professionele bedrijfsvoering maar wil de kosten hiervan beperkt houden.
Ratio wervingskosten	5%	6,1%	5,8%	Deze norm zal worden herbezien.

Vrij vermogen

Omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen

Bij het opmaken van de jaarrekening 2025 is de omvang en de functie van het vrij besteedbaar vermogen heroverwogen. Dit mede vanwege wijzigingen in de ANBI regeling.

Het gaat hierbij om de volgende reserves:

- de continuïteitsreserve,
- de reserve terugkoop erfpacht,

- de bestemmingsreserve 2e tranche VGG,
- de bestemmingsreserve onderhoud terreinen en gebouwen,
- de reserve-aankopen.

De onderbouwing van de reserves is opgenomen in de toelichting. Het beleid van de Stichting is de continuïteit van de stichting zoveel mogelijk te waarborgen. Concrete risico's en verplichtingen zijn afgedekt via de continuïteitsreserve, de reserve terugkoop erfpacht en de bestemmingsreserve 2e tranche VGG. Daarna is de bestemmingsreserve onderhoud en terreinen gevuld om het onderhoud van terreinen en gebouwen op het gewenste niveau te brengen en te houden. Het daarna nog resterende vrij besteedbare vermogen bevindt zich in de reserve aankopen. Dit is een substantieel bedrag maar zit onder de nagestreefde bandbreedte van deze reserve.

De wijze van verwerking van een eventueel groot nadelig saldo zal afhangen van de oorzaak hiervan en in principe zal dit dan leiden tot een vermindering van de hiervoor aanwezige reserve. Indien dit dan de continuïteitsreserve zou betreffen dan zal er gekeken worden of er een reallocatie van de middelen in de reserves moet plaatsvinden om de continuïteitsreserve op voldoende niveau te houden.

Continuïteit van de baten

Om inzicht te geven in risico's ten aanzien van de continuïteit geven we hier meer inzicht in de mate waarin baten eenmalig of jaarlijks terugkerend zijn. De baten van particulieren bestaan uit nalatenschappen en een aantal andere batensoorten. De inkomsten uit nalatenschappen zijn niet stabiel en kunnen per jaar fluctueren. Er is hier gemiddeld over de jaren een groei te zien. Verder bestaan de baten van particulieren uit bijdragen van Beschermers (donateurs), periodieke schenkingen en giften die al dan niet geoormerkt zijn. Dit is een stabiele inkomstenstroom.

De baten van bedrijven betreffen de bijdragen van bedrijfsvrienden en overige baten van bedrijven. De baten van bedrijfsvrienden zijn stabiel, de overige baten van bedrijven zijn op het geheel gezien beperkt en fluctueren.

De baten van loterijorganisaties betreffen baten van de Postcode Loterij die we ontvangen via de koepelorganisatie LandschappenNL. Deze baten worden jaarlijks toegekend.

Onder de baten van subsidies van overheden vallen onder andere projectsubsidies en overige subsidies. Deze inkomsten fluctueren per jaar. Projectsubsidie houden een rechtstreeks verband met de projectkosten. Minder projectsubsidies is dan normaliter ook navenant minder kosten.

De baten van subsidies van overheden bestaan verder voor het grootste deel uit een aantal voor een reeks van jaren vaste subsidiestromen waarbij de SNL-subsidie de

belangrijkste is, gevolgd door de exploitatiesubsidie van de provincie Utrecht. In 2025 ontvingen we na een positieve audit opnieuw de SNL-certificering van Stichting Certificering SNL. De provinciale exploitatiesubsidie heeft een looptijd van 2025 tot en met 2028.

De baten uit bezit zijn voor het overgrote deel stabiel. Een uitzondering is de opbrengst verkoop objecten in erfpacht. In het geheel gezien is dit een beperkte eenmalige bate.

De baten als tegenprestatie voor producten en diensten is in zijn geheel een stabiele geldstroom.

BEGROTING 2026

Als toekomstperspectief presenteren wij hier de begroting voor 2026.

BATEN		
Baten van particulieren		2.654.940
Baten van bedrijven		177.250
Baten van loterijorganisaties		961.500
Baten van subsidies van overheden		5.681.180
Baten van andere org. zonder winststreven		2.500
Baten uit bezit		5.221.370
Baten als tegenprestatie		597.870
Overige baten		59.000
		<hr/>
Totaal van de baten		15.355.610
LASTEN		
<i>Besteed aan doelstellingen</i>		
Verwerving	2.600.000	
Beheer & openstelling gebieden	4.142.980	
Instandhouding gebouwen	2.294.320	
Draagvlak	1.082.160	
Strategie en Innovatie	876.830	
Projecten	1.899.400	
	<hr/>	
Totaal van bestedingen aan doelstellingen		12.895.690
Wervingskosten	705.220	
Kosten beheer en administratie	1.522.550	
	<hr/>	
		2.227.770
		<hr/>
Totaal van de lasten		15.123.460
Saldo voor financiële baten en lasten		232.150
Saldo financiële baten en lasten		375.180
		<hr/>
Saldo van baten en lasten voor resultaatbestemming		607.330

De begroting sluit met een positief resultaat (voor resultaatbestemming) vanwege een gewenste toevoeging aan de reserves.

GOVERNANCE

ORGANISATIESTRUCTUUR

Bestuur

De directeur-bestuurder is belast met alle bestuurstaken en heeft de eindverantwoordelijkheid voor de (dagelijkse) leiding en de uitvoering van programma's en activiteiten. De directeur-bestuurder wordt benoemd voor onbepaalde tijd door de Raad van Toezicht. De directeur-bestuurder is tevens directeur-bestuurder van Stichting de Utrechtse Molens en Stichting Kasteel Loenersloot.

- Saskia van Dockum, directeur-bestuurder
Relevante (neven)functies:
 - Lid raad van toezicht Museum Speelklok
 - Lid bestuur van de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM)
 - Lid van het bestuur van Stichting Geopark Utrechtse Heuvelrug Gooi en Vecht
 - Lid van het bestuur van de Faunabeheereenheid Utrecht
 - Lid van het bestuur van de Vereniging voor bos- en natuureigenaren
 - Lid van het bestuur van de Heijmans en Thijsse stichting
 - Voorzitter van de adviescommissie van het VFonds

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ziet toe op het beleid van het bestuur, o.a. via goedkeuring van de begroting, meerjarenbeleidsplan en jaarrekening, benoeming van het bestuur, aankoop en vervreemding van registergoederen boven een bepaald drempelbedrag. Er is een profielschets voor het toezichthoudend orgaan. Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar, waarna éénmaal herbenoeming mogelijk is voor een periode van vier jaar.

Alle leden hebben ook zitting in de Raden van Toezicht van Stichting de Utrechtse Molens en Stichting kasteel Loenersloot. De samenstelling van de Raad van Toezicht was in 2025 als volgt:

- Prof. dr. ir. J. Brug (voorzitter)
Relevante (neven)functies:
 - Voorzitter College van Bestuur Universiteit Utrecht
 - Lid Raad van Toezicht Utrecht Science Park
 - Lid van bestuur van het U-fonds
 - Lid van de Utrecht Economic Board
 - Lid RvT Health RI, gericht op het realiseren van een nationale

gezondheidsinfrastructuur voor onderzoek, beleid en innovatie.

- Redacteur van het studieboek 'Gezondheidsvoorlichting en gedragsverandering, een planmatige aanpak.' Uitgeverij Van Gorcum

- Drs. C. Panis

Relevante (neven)functies:

- Lid Raad van Bestuur Stichting Sanquin Bloedvoorziening

- Voorzitter RvC Sanquin Health Solutions BV

- Bestuurslid Sanquin Research Fund

- Prof. dr. J.C.J.M. de Kroon

Relevante (neven)functies:

- Hoogleraar Plantenecologie, Radboud Universiteit Nijmegen

- Lid RvT Stichting Bargerveen

- Voorzitter Netherlands Ecological Research Network (NERN)

- Lid van de Adviesraad, NWO-NWA Program VeenVitaal

- Lid van de Wetenschappelijke programmacommissie, NWO Crossover Program Synergia

- Lid van de Agrofood adviesraad, OnePlanet Research Center

- Ir. M. Heins

Relevante (neven)functies:

- Ondernemer bij Buiten de Lijntjes Communicatie

- Samenwerkingsverband Studio Eend

- Bestuurslid bij Waddenvereniging (per zomer 2024)

- Senior Communicatie & plv Directeur bij de Natuur en Milieufederatie Noord Holland (vanaf maart 2025)

- Ir. M. de Koe

Relevante (neven)functies:

- Rentmeester bij LBP Sight, uit dien hoofde rentmeester-directeur Stichting Landgoed Linschoten

- DGA De Koe Rentmeester BV, Bilthoven (tot mei 2025)

- Eigenaar Landgoed in het Hemrikker Schar BV, Hemrik (NSW-BV)

- Bestuurder (penningmeester) Stichting Samen voor Grond (tot september 2025)

- Bestuurder Stichting Administratiekantoor Landgoed Blanckenborch, Noordlaren

- Ir. D. Peters

Relevante (neven)functies:

-Lid van de Raad van Bestuur van Batenburg Techniek N.V.

-Lid raad van commissarissen bij Havenbedrijf Rotterdam

-Lid strategische adviesraad ENCS

- Dr. H. Dibbits

Relevante (neven)functies:

- Lector Cultural Heritage, Reinwardt Academy (AHK) Amsterdam

- Lid bestuur Genootschap Amsterdam Museum

BEZOLDIGINGSBELEID

Directie

Utrechts Landschap neemt deel aan de Raam CAO Bos & Natuur en heeft een eigen ondernemersdeel met de bijbehorende salaristabellen. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Utrechts Landschap mede de 'Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht'. Deze regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De toetsing van het relevante werkelijke jaarinkomen van de directie aan de geldende maxima is in de jaarrekening terug te vinden bij onderdeel 'Bezoldiging directie'.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ontvangt geen middellijke en geen onmiddellijke bezoldiging. Wel heeft de Raad van Toezicht recht op vergoeding van gemaakte onkosten.

Medewerkers

Utrechts Landschap hanteert de CAO Bos & Natuur, ondernemingsdeel Landschappen met de bijbehorende salaristabellen.

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

De stichting heeft een risicoanalyse opgesteld die jaarlijks wordt geactualiseerd. De risicoanalyse bestaat uit een risicobeoordeling waarin de belangrijkste risico's en onzekerheden worden gedefinieerd. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de impact van het risico en de kans dat het zich daadwerkelijk voordoet. Deze risicobeoordeling wordt regelmatig besproken in MT en één keer per jaar met de Raad van Toezicht.

De risico's die worden onderscheiden betreffen diverse categorieën, zoals financiële, externe en operationele risico's. Voorbeelden hiervan zijn cyberaanvallen, schade aan

terreinen en gebouwen door extreem weer, verontreiniging grond en toename van het aantal bezoekers.

Cyberaanvallen zijn bij de risico analyse als het belangrijkste risico gezien met daarbij een mogelijk grote impact. De risicobereidheid van het Utrechts Landschap is in het algemeen laag en zeker op dit punt. Het onderwerp cybersecurity heeft dan ook veel aandacht. Medio 2025 is samen met een gespecialiseerde partij een traject ingezet om de risico's op dit gebied verder te mitigeren en mogelijke gevolgschade daarbij zoveel mogelijk te beperken.

Voor het realiseren van de doelstellingen is de beschikbaarheid van voldoende financiële middelen een steeds belangrijker aandachtspunt. Utrechts Landschap is sterk afhankelijk van charitas en subsidies wat een zekere mate van kwetsbaarheid impliceert. Daarnaast zijn de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (nieuwe Cao-afspraken en krapte op de arbeidsmarkt) ook voor Utrechts Landschap voelbaar.

GEDRAGSCODE, RICHTLIJNEN

Utrechts Landschap kent een klachtenregeling die openstaat voor zowel medewerkers, vrijwilligers als externen. In 2025 is een nieuwe klachtenprocedure in werking gesteld. Externen kunnen via de website een klacht indienen, die intern via vastgestelde procedures wordt opgevolgd.

Gedragscode medewerkers

Voor alle medewerkers van onze organisatie geldt dat zij handelen volgens de geldende gedragscode die in het personeelshandboek is opgenomen. Deze omvat gedragsnormen over ongewenst gedrag, veiligheid, gezondheid en welzijn, privacy en IT security, belangenverstremming, nevenfuncties, relaties met leveranciers en de omgang met eigendommen van Utrechts Landschap.

Vertrouwenspersoon en externe vertrouwenspersoon

Utrechts Landschap neemt haar verantwoordelijkheid bij het bieden van anonieme ondersteuning waar het gaat om klachten of schendingen van persoonlijke of organisatie-integriteit. De medewerkers hebben hiervoor de mogelijkheid om een externe vertrouwenspersoon te raadplegen. In het geval van vermoedens over fraude of financiële integriteitsproblemen is de externe vertrouwenspersoon bevoegd om op te treden. In het boekjaar 2025 is er volgens opgave van de vertrouwenspersoon zeven keer beroep gedaan op de externe vertrouwenspersoon over klachten van grensoverschrijdend gedrag of meldingen over integriteitskwesties.

ANBI-status

Utrechts Landschap is een Algemeen Nut Beogende Instelling, kortweg ANBI, wat betekent dat we ons voor minstens 90% inzetten voor het algemeen nut. De Belastingdienst stelt voorwaarden aan organisaties die een ANBI willen zijn. Een organisatie die daaraan voldoet, krijgt de ANBI-status. Dat is aantrekkelijk voor donateurs omdat giften aan een ANBI belastingvoordeel kunnen opleveren. Dit geldt zowel voor losse giften via de giftenaftrek als via periodieke giften. Daarnaast betaalt Utrechts Landschap als ANBI geen erf- of schenkbelasting.

CULTUUR EN GEDRAG

Utrechts Landschap is een maatschappelijke organisatie met een belangrijke rol in de Utrechtse samenleving. Onze organisatie streeft naar een cultuur waarin integriteit, transparantie en verbinding met de samenleving als vanzelfsprekend centraal staan. Onze gedragscode is vastgelegd in ons Personeelshandboek.

Integriteitsbeleid en bewustwording

Integriteit staat hoog op onze agenda. Wij hanteren een expliciete gedragscode die voor alle medewerkers en vrijwilligers bindend is. Deze code omvat onder meer richtlijnen omtrent belangenverstrengeling, omkoping, geheimhouding en de omgang met begunstigden. Om integriteitsbewustwording te borgen is het op iedere vergadering van de Raad van Toezicht en van het Managementteam een vast bespreekpunt en is het onderwerp een vast onderdeel van het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers en vrijwilligers.

Medezeggenschap en veiligheid

Wij streven naar een veilige werkomgeving waarin medewerkers zich gehoord voelen en feedback durven geven. Daarnaast is er een onafhankelijke vertrouwenspersoon aangesteld. Wij monitoren onze cultuur en gedragsnormen via periodieke medewerkersonderzoeken en evaluaties met stakeholders. De uitkomsten worden gebruikt om beleid en werkwijzen te verbeteren.

Vrijwilligers en motivatie

Onze organisatie heeft bijna 800 vrijwilligers. Wij hechten veel waarde aan hun motivatie en betrokkenheid. Dit vertaalt zich in goede begeleiding, duidelijke taakomschrijvingen, passende waardering en de mogelijkheid tot het volgen van relevante cursussen. Periodiek voeren wij een tevredenheidsonderzoek uit onder onze vrijwilligers om de werkomgeving en motivatie continu te kunnen optimaliseren.

Voor onze vrijwilligers is in 2025 een nieuw handboek beschikbaar gekomen. Ook daarin is een uitgewerkte gedragscode opgenomen.

MAATSCHAPPELIJKE ASPECTEN VAN ONDERNEMEN

Activiteiten

De missie van Utrechts Landschap raakt aan verschillende aspecten van maatschappelijk ondernemen. Daarbij liggen voor ons milieu-aspecten uiteraard in het hart van onze organisatie door onze activiteiten voor behoud, beheer en versterking van natuur en erfgoed. En dit geldt ook voor sociale aspecten: Utrechts Landschap is gezegend met een groot netwerk van vrijwilligers, die in verschillende vormen bijdragen aan de doelen van onze organisatie. Meestal gebeurt dit in gezamenlijkheid in teams, waarvan verwacht mag worden dat dit bijdraagt aan sociale cohesie in de provincie.

Bedrijfsvoering

Door maatschappelijke ontwikkelingen op het domein van duurzaamheid, mede dankzij het discours over de sustainable development goals, is bij Utrechts Landschap sprake van een verdere verbreding ten opzichte van onze aanvankelijke focus op onze gebouwenportefeuille en bedrijfsvoering & terreinbeheer. Die verbreding ziet nu toe op diversiteit en inclusie. Hierin zijn het afgelopen jaar al stappen gezet en de verwachting is dat deze ontwikkeling zich ook verder doorzet, waarbij de vervolgstap de komende jaren zal zijn het komen tot een integrale benadering van maatschappelijk ondernemen vanuit verschillende perspectieven, waarbij de voor onze organisatie relevante development goals betrokken worden.

Gebouwenportefeuille: De verduurzaming van onze gebouwenportefeuille is een grote opgave, bij planmatig onderhoud of wanneer een huurder vertrekt, bekijken we steeds welke maatregelen we kunnen nemen om een pand energiezuiniger te maken, met behoud van de monumentale uitstraling. Denk aan het isoleren van gevels, vloeren en daken, het plaatsen van isolerende beglazing en het opwekken van energie met zonnepanelen. In 2025 hebben we op deze manier meerdere gebouwen flink verduurzaamd.

Bedrijfsvoering & terreinbeheer: Een groot deel van ons wagenpark is inmiddels vervangen door elektrische voertuigen. Daarnaast vernieuwden we alle gebiedspanelen op circulaire wijze en startten we met de vervanging van entree- en openstellingsborden door een duurzamer alternatief. Ook onze inkoop zoals energie en materialen kopen we zo duurzaam mogelijk in en waar mogelijk bij duurzame lokale partners. Circulair

handelen is ook een belangrijk thema, we verwerken het vrijkomende hout uit onze eigen (duurzaam beheerde) bossen waar mogelijk in hergebruik/nieuwe toepassingen.

Diversiteit & inclusie: Op verschillende manieren streeft Utrechts Landschap na dat onze gebieden bereikbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Een goed voorbeeld daarvan is de populaire bosboemel voor wie niet (meer) in staat is om lange wandelingen te maken, maar wel graag de natuur in gaat. Utrechts Landschap werkt ook aan samenwerkingen op het vlak van inclusie. Een initiatief waarvoor in 2025 de ideevorming is gestart is de boshalte voor jongeren met welzijnsproblemen. Tenslotte is in 2025 een opkomend thema de relatie tussen het erfgoed en koloniaal verleden.

VOORUITBLIK 2026

Meer natuur in Utrecht

Grond aankopen en veiligstellen voor altijd: onze ambitie om ons natuur- en erfgoedbezit jaarlijks te vergroten en de biodiversiteit in onze gebieden te laten groeien, draagt nu al fundamenteel bij aan de realisatie van meer natuur in de provincie Utrecht. In 2026 verwachten we ten minste 100 hectare aan nieuwe gebieden te kunnen aankopen en deze natuur blijvend te beschermen.

Groeiende biodiversiteit

In 2026 zetten we een duidelijke stap vooruit in het versterken van de biodiversiteit in onze bestaande gebieden. We richten ons nadrukkelijk op beheermaatregelen die insectenpopulaties duurzaam ondersteunen. Zo leggen we nieuwe insectencorridors aan, breiden we het netwerk van natuurakkers uit en intensiveren we het heidebeheer. Daarmee creëren we niet alleen betere leefomstandigheden voor insecten, maar versterken we de hele voedselketen waarvan vogels en zoogdieren afhankelijk zijn.

Toekomstbestendige natuur

Langs de Nederrijn bij Amerongen ronden we in 2026 de herinrichting van de Amerongse Bovenpolder af. Door het afgraven van de toplaag in de uiterwaard en het afvlakken van de oevers van de kwelgeul ontstaat hier een robuust, klimaatbestendig moeraslandschap. Dit gebied biedt straks optimale omstandigheden voor moerasvogels, vissen en andere soorten die profiteren van dynamische, natte natuur. Met deze ingrepen investeren we in een toekomstbestendig rivierenlandschap dat ecologische veerkracht combineert met een hoge natuurwaarde. Rondom Amersfoort en in Vijfheerenlanden investeren we in hydrologische maatregelen om de natuurgebieden beter bestand te maken tegen langdurige periodes van droogte.

Bestaande en nieuwe relaties

Steeds meer mensen zetten zich actief in voor ons werk, als vrijwilliger of met financiële steun. Die ontwikkeling willen we vasthouden en verder versterken. In 2026 investeren we daarom in de betrokkenheid en ontwikkeling van onze vrijwilligers, onder meer met een toekomstgericht vrijwilligersplan. Daarmee houden we ons vrijwilligersbestand op niveau en verbeteren we de relatie met onze vrijwilliger.

Tegelijkertijd merken we dat de snelle groei van het aantal nieuwe Beschermers stabiliseert. Daarom zetten we in 2026 sterker in op online zichtbaarheid en gerichte leadwerving. Zodat we ook nieuwe generaties potentiële Beschermers weten te bereiken en aan ons weten te verbinden. We zijn daarnaast bijzonder dankbaar dat steeds meer mensen Utrechts Landschap opnemen in hun testament. Dankzij deze groeiende nalatenschappen kunnen we ons werk blijven uitvoeren. In 2026 organiseren we opnieuw verschillende contactmomenten en bijeenkomsten om de relatie met huidige én nieuwe financiële relaties verder te verdiepen en te bekrachtigen.

Ons manifeste verhaal – ook in de bezoekerscentra

Onze natuur is niet vanzelfsprekend, en dat verhaal willen we blijven vertellen: over de uitdagingen die we tegenkomen, de resultaten die we boeken en de verwondering die onze gebieden oproepen. Dat doen we via media, online kanalen, ons magazine én ter plekke in de natuur. In 2025 werkten we achter de schermen aan de vernieuwing van bezoekerscentrum Tabaksschuur in Amerongen. In 2026 openen we het vernieuwde centrum voor publiek; een inspirerende plek waar bezoekers de (verhalen van de) Utrechtse natuur kunnen beleven. Daarnaast starten we met de herinrichting van bezoekerscentrum 't Winkeltje op Landgoed Oostbroek, zodat ook deze locatie beter aansluit bij ons verhaal en onze ambities.

Op weg naar het 100-jarig jubileum

In 2027 bestaat Utrechts Landschap 100 jaar. Een mijlpaal die we graag beleven met onze vrijwilligers, Beschermers, partners en alle inwoners van de provincie Utrecht. In 2026 werken we daarom volop aan de voorbereiding van een breed en aansprekend jubileumprogramma dat recht doet aan een eeuw bescherming van Utrechtse natuur, erfgoed en landschap, en dat vooruitkijkt naar de rol die we de komende honderd jaar willen blijven spelen.

We werken samen aan Utrechts Landschap

Ons werk blijft mensenwerk. Werken bij Utrechts Landschap is uitdagend, plezierig en leuk. We investeren in de samenwerking binnen onze organisatie en met onze vrijwilligers. Medezeggenschap is onmisbaar en vanzelfsprekend. We organiseren mogelijkheden voor ontmoeting en uitwisseling en geven aandacht aan de broodnodige

ontspanning. Utrechts Landschap biedt een veilige, uitdagende en inspirerende werkomgeving. We steunen de ontwikkeling van onze medewerkers en faciliteren thuiswerken. We zijn er trots op om met een deskundige vaste kern van medewerkers en honderden vrijwilligers natuur en erfgoed te beschermen en waar mogelijk de natuur- en cultuurhistorische kwaliteit verder te versterken en te ontwikkelen.

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

Utrechts Landschap werkt met een Raad van Toezicht. Het beleid en strategie van de organisatie worden ontwikkeld en uitgevoerd door de directie, na goedkeuring door de Raad van Toezicht. De Raad houdt toezicht op de uitvoering van beleid en de daaruit voortkomende strategie. Als Raad van Toezicht zijn we daarnaast een klankbord en sparringpartner voor de directie. Zo beogen we actief, betrokken en stimulerend bij te dragen aan beleid en strategievorming van de organisatie, zonder daarbij op de stoel van de directeur-bestuurder te gaan zitten. Daarnaast is de Raad van Toezicht werkgever van de directie, in casu van de directeur-bestuurder. Net als voorgaande jaren zijn ook in dit verslagjaar de verantwoordelijkheden en mandaten zoals omschreven in statuten en reglementen regelmatig onderwerp van gesprek geweest. Ook in dit verslagjaar is gedegen aandacht besteed aan het thema integriteit. De Raad start zoals gebruikelijk haar vergaderingen met de vraag naar mogelijk conflicterende belangen en belangenverstrengeling. De Raad vindt het onderlinge gesprek hierover en collegiale toetsing hiervan, van groot belang.

De successie van de -volgens rooster van aftreden- vertrekkende leden van de Raad staat goed in de verf. Daardoor koerst het rooster op termijn af op een gelijktijdige wisseling van meerdere leden. De Raad is zich hiervan bewust en maakt hierover tijdens de jaarlijkse zelfevaluatie begin 2026 nadere afspraken. Met de voorbereiding van de werving van een lid met een achtergrond in erfgoed is eind 2024 een aanvang gemaakt. In april 2025 is Hester Dibbits, lector Cultureel Erfgoed aan de Reinwardt Academie van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten toegetreden tot de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht hield in 2025 zes reguliere vergaderingen. De vergaderingen vonden plaats op landgoed Oostbroek in de Bilt en eenmaal op landgoed Beerschoten. Bij iedere reguliere vergadering nam de voorzitter van de Raad voorafgaande aan de vergadering de agenda door met de directeur-bestuurder, en vergaderde de Raad ook deels zonder de directeur-bestuurder om het gesprek met de directeur-bestuurder zo goed mogelijk voor te bereiden en te evalueren. In de vergaderingen lichtten naast de directeur-bestuurder ook MT-leden of inhoudelijk experts ter vergadering dossiers toe. Tijdens de jaarlijkse excursies had de Raad contact met MT-leden en diverse medewerkers. Met hen werd o.a. van gedachten gewisseld over de strategie van het uitbreiden van eigendom, het verhogen van de natuurkwaliteit in de eigen gebieden en de aanpak van grote restauratieopgaven.

We stellen contact en uitwisseling met andere Landschappen op prijs. Met die intentie organiseerden we in 2025 samen met Landschap & Erfgoed Utrecht de traditionele tweedaagse bijeenkomst van LandschappenNL, onze koepel. Namens de Raad van

Toezicht heette de voorzitters van beide organisaties het gezelschap welkom in onze provincie. In oktober bracht de Raad van Toezicht een bezoek aan 't Fryske Gea t.b.v. kennisuitwisseling met o.a. de leden van de nieuwe directie en het bestuur van Fryske Gea.

In de vergaderingen zijn verder onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest: de directierapportages, het functioneren en de beloning van de directeur-bestuurder, het eigen functioneren van de Raad -mede op basis van een gestructureerde zelf-evaluatie-, de al aangehaalde werving van een nieuw lid en reflectie op de samenstelling van de Raad van Toezicht, de terugkoppeling uit de financiële en de beleggingscommissie, de kwaliteitscyclus van beheer (kwaliteitstoetsen en beheerplannen), de jaarrapportage en jaarcijfers, het vastgoedbeleid, de staat van het vastgoed, diverse aankopen en projecten, het beleid ten aanzien van cybersecurity, de bevindingen in het contact met de Ondernemingsraad, de voortgang in de reguliere werkzaamheden, het spaar- en beleggingsstatuut, financiële prognoses en de resultaten van de gevoerde communicatie- en marketingstrategie. In 2025 heeft de Raad ook specifiek aandacht gehad voor het opnieuw geformuleerde vrijwilligersbeleid van Utrechts Landschap.

De financiële commissie van de Raad hield in 2025 vier vergaderingen met de directeur-bestuurder en het hoofd bedrijfsvoering. Diverse malen werd met de accountant gesproken. Onderwerpen waren de begroting, jaarstukken, projecten, IT migratie, cybersecurity, voorgenomen aanpassing van de administratie en risico's die de stichting loopt. In de Raad kwamen de hoofdlijnen hiervan nog eens aan de orde. De Raad is blij met het positieve oordeel van de accountant en de transparante en adequate financiële verslaglegging van de stichting. Op financieel gebied achten wij succesvolle fondsenwerving meer nodig dan ooit: natuur verdient investeringen ter bescherming en onze ambitie ligt hoog. De organisatie slaagt er in toenemende mate in om donateurs en fondsen aan te spreken en aan de doelstelling van de stichting te binden. De Raad is bijzonder dankbaar voor een groot aantal schenkingen, legaten en erfenissen.

De remuneratiecommissie hield een functioneringsgesprek met de directeur-bestuurder. Daarin wordt jaarlijks aandacht besteed aan de gemaakte afspraken en de voortgang daarin. Daarnaast waren er ook regelmatig meer informele contacten voor evaluatie en consultatie.

De beleggingscommissie -die functioneert onder verantwoordelijkheid van de directeur-bestuurder- heeft twee externe leden en één waarnemer vanuit de Raad van Toezicht. De commissie kwam drie maal bijeen. Onderwerpen van gesprek waren analyses van de

beleggingsportefeuille en van de mogelijkheden voor duurzame beleggingen. Tevens werd het Beleggingsstatuut tegen het licht gehouden.

Minimaal twee leden van de Raad ontmoeten jaarlijks de Ondernemingsraad. Dit jaar spraken we over de jaarstukken, de groei van Utrechts Landschap, het welzijn van de medewerkers en de toekomst van de organisatie.

We constateren met plezier dat het monumentale erfgoed van de stichting in goede staat is en indien het zich ervoor leent ook actief gebruikt wordt. Zoveel mogelijk stimuleren we bij restauraties en andere werkzaamheden tevens investeringen in duurzaamheid. We steunen het voornemen om aandacht te besteden aan de doorwerking van het koloniaal verleden.

De provincie geldt als een belangrijke stakeholder van de Stichting. Het jaarlijks bestuurlijk overleg met de provincie Utrecht waaraan de voorzitter deelneemt vond ook in 2025 plaats. Door deelname van de voorzitter geven wij invulling aan de afspraak dat wij ons actief inzetten voor de doelstelling van de stichting.

De Raad constateert dat de doelstelling van de stichting om natuur, landschap en erfgoed te beschermen meer dan ooit actueel is, gedeeld wordt, en succesvol is. We zien dat aan een stijgend aantal donaties in allerlei vormen.

We stellen vast dat de organisatie op koers ligt op basis van een in 2022 opnieuw vastgestelde en aangescherpte visie met een heldere focus op de uitbreiding van natuur, een goed beheer van onze eigendommen, een stevige verankering in de Utrechtse samenleving, een hoge medewerkers- en vrijwilligerstevredenheid en een gezonde financiële huishouding. De stichting heeft tegelijkertijd nog voldoende uitdagingen. Natuur en erfgoed in de provincie kennen nog vele bedreigingen die het hoofd geboden moeten worden. Onze ambities voor de toekomst blijven onverminderd groot en groen!

Hans Brug

Voorzitter Raad van Toezicht

JAARREKENING 2025

BALANS PER 31 DECEMBER 2025

na bestemming saldo van baten en lasten

	31 december 2025	31 december 2024
ACTIVA		
1. Materiële vaste activa	1.385.322	1.088.368
2. Financiële vaste activa	400.000	400.000
	<u>1.785.322</u>	<u>1.488.368</u>
3. Vorderingen en overlopende activa	6.900.795	7.126.846
4. Effecten	16.205.854	15.958.632
5. Liquide middelen	6.786.062	4.386.066
	29.892.711	27.471.544
Totaal	<u>31.678.033</u>	<u>28.959.912</u>
PASSIVA		
<i>Reserves en fondsen</i>		
6. Reserves		
- Continuïteitsreserve	9.864.549	10.098.389
- Reserve indexering tweede tranche VGG	377.708	377.708
- Reserve terugkoop erfpacht	4.385.188	6.638.480
- Reserve aankopen	10.067.424	6.838.062
- Reserve onderhoud	1.980.000	
7. Fondsen		
- Fonds lopende projecten	47.896	68.178
- Fondsen beheer	107.188	107.188
- Fonds Bomenrijkdom	143.166	143.166
- Fondsen op Naam	340.954	85.454
	27.314.073	24.356.624
8. Langlopende schulden	2.032.902	1.987.356
9. Kortlopende schulden	2.331.058	2.615.933
	<u>4.363.960</u>	<u>4.603.289</u>
Totaal	<u>31.678.033</u>	<u>28.959.913</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2025

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
BATEN			
Baten van particulieren	3.973.971	1.715.000	2.610.976
Baten van bedrijven	214.954	160.000	170.625
Baten van loterijorganisaties	961.742	937.500	1.062.500
Baten van subsidies van overheden	5.034.618	4.099.072	5.841.108
Baten van verbonden org. zonder winststreven	4.500		
Baten van andere org. zonder winststreven	56.205	0	356.864
Som van de geworven baten	10.245.991	6.911.572	10.042.073
Baten als tegenprestatie voor producten/diensten	4.234.433	3.634.054	3.917.658
Overige baten	-3.325	42.000	225.078
Totaal van de baten	14.477.099	10.587.626	14.184.809
LASTEN			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>			
Vererving	784.213	1.040.000	1.123.459
Beheer & openstelling gebieden	3.971.116	3.957.358	3.840.982
Instandhouding gebouwen	1.884.903	1.723.488	1.585.261
Draagvlak	1.075.520	849.807	992.703
Strategie en Innovatie	482.649	886.968	567.223
Projecten	1.567.266	797.500	1.774.380
Bijzondere last	0	0	3.333.333
Totaal van bestedingen aan doelstellingen	9.765.668	9.255.122	13.217.341
Weringskosten	690.970	695.014	606.146
Kosten beheer en administratie	1.386.460	1.535.528	1.515.517
	2.077.431	2.230.542	2.121.663
Totaal van de lasten	11.843.099	11.485.664	15.339.004
Saldo voor financiële baten en lasten	2.634.000	-898.038	-1.154.195
Saldo financiële baten en lasten	323.447	343.900	455.141
Saldo van baten en lasten	2.957.447	-554.138	-699.054

Bestemming saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over 2025 wordt verwerkt overeenkomstig onderstaand opgenomen overzicht in de reserves en fondsen.

	Werkelijk 2025
Bestemming van het saldo van baten en lasten	
Continuïteitsreserve	-233.840
Reserve terugkoop erfpacht	-2.253.292
Reserve aankopen	3.229.362
Reserve indexering 2e tranche schikking VGG	-
Reserve onderhoud	1.980.000
Fondsen beheer: De Zanderij	-
Fonds lopende projecten	-20.282
Fonds Bomenrijkdom	-
Fondsen op naam: Huising/de Stigter Fonds	250.000
Fondsen op naam: Jan Achterberg Fonds	5.500
Totaal resultaat	2.957.447

KASSTROOMOVERZICHT

	2025	2024
Resultaat boekjaar voor financiële baten en lasten	2.634.001	-1.069.195
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	161.143	103.857
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen en overlopende activa	226.051	-823.610
Mutatie schulden op korte termijn	-284.875	267.255
Mutatie langlopende schulden	45.546	1.647.021
Mutatie werkkapitaal	-13.278	1.090.666
Kasstroom uit operationele activiteiten	2.781.866	125.328
Investerings in materiële vaste activa	-458.097	-87.335
Desinvesteringen materiële vaste activa	-	-
Mutatie effecten	76.226	-1.550.937
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-381.871	-1.638.272
Foutherstel beginbalans 2025		-852.500
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Netto kasstroom	2.399.995	-2.365.444
Liquide middelen begin boekjaar	4.386.066	6.751.510
Liquide middelen einde boekjaar	6.786.061	4.386.066
Toename resp. afname liquide middelen	2.399.995	-2.365.444

In dit kasstroomoverzicht zijn de gevolgen van het foutherstel verwerkt.

TOELICHTING OP DE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

ALGEMENE TOELICHTING

Foutherstel

Bij de controle van de jaarrekening 2025 is vastgesteld dat het herstel van materiële fouten in de jaarrekening 2024 noodzakelijk is. Onderstaande overzicht geeft hierover de relevante informatie.

Foutherstel						
	1-jan-24	Correctie	1 januari 2024 (nieuw)	31-dec-24	Correctie	31 december 2024 (nieuw)
Balans (bedragen in €)						
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>						
Overige vorderingen – Te ontvangen couponrente obligaties		€ 82.195	€ 82.195	€ -	€ 79.488	€ 79.488
Overige vorderingen – Te ontvangen nalatenschappen				€ 347.299	€ -210.000	€ 137.299
Overige vorderingen – Te ontvangen baten van loterijorganisaties		€ 937.500	€ 937.500	€ -	€ 1.062.500	€ 1.062.500
<i>Reserves en fondsen</i>						
Reserves en fondsen (na resultaatbestemming)	€ 24.035.982	€ 1.019.695	€ 25.055.677	€ 23.424.635	€ 931.988	€ 24.356.623
Staat van baten en lasten 2024 (vergelijkende cijfers; bedragen in €)						
<i>Baten</i>						
Baten van particulieren – Nalatenschappen				€ 1.033.401	€ -210.000	€ 823.401
Financiële baten – Rentebaten (couponrente effecten)				€ 112.938	€ -2.707	€ 110.231
Baten van loterijorganisaties				€ 937.500	€ 125.000	€ 1.062.500
Saldo van baten en lasten voor resultaatbestemming					€ -87.707	

Deze wijzingen in de balans per 31/12/2024 zijn in de vergelijkende cijfers in de balans en de toelichting van de balans verwerkt.

Activiteiten

De stichting heeft overeenkomstig artikel 2 in haar statuten als doel: het bevorderen van het natuur- en landschapsschoon en cultuurhistorie in de provincie Utrecht, waaronder de instandhouding en het beheer van rijksmonumenten in eigendom. Onder natuur- en landschapsschoon en cultuurhistorie wordt verstaan al datgene wat tot de aantrekkelijkheid van het landschapsbeeld bijdraagt, waartoe mede kunnen worden gerekend de merkwaardigheden op het gebied der natuurhistorie en de voortbrengselen van menselijke werkzaamheid, welke door hun vorm, ligging of ouderdom de waarde van het landschapsbeeld verhogen.

Continuïteitsveronderstelling

De financiële positie van de stichting is positief op basis van de liquiditeitspositie, de vermogenspositie, de ontwikkeling van het exploitatiesaldo en de meerjarenverwachting.

Deze jaarrekening is dientengevolge opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vestigingsadres

Stichting Het Utrechts Landschap is feitelijk gevestigd op aan de Bunnikseweg 39, 3732 HV de Bilt en staat geregistreerd in het handelsregister met nummer 41177576.

Gebruik van schattingen

Bij de totstandkoming van de jaarrekening van de stichting moet het bestuur schattingen maken en aannames doen. Deze schattingen en aannames zijn van invloed op de gerapporteerde activa en passiva, de vermelding van de niet uit de balans blijvende activa en passiva op balansdatum en op de opbrengsten en kosten in de periode waarover wordt gerapporteerd.

De werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen en aannames. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen en schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien alsmede in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verbonden partijen

Een verbonden partij is een natuurlijke persoon of organisatie die door zeggenschap, invloed of financiële banden direct of indirect aan de stichting is gelieerd.

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de leden van de Raad van Toezicht, het bestuur en andere sleutelfunctionarissen binnen de stichting en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

De stichting heeft de volgende verbonden partijen uit hoofde van de Raad van Toezicht en het bestuur:

Stichting De Utrechtse Molens te De Bilt (hierna: SDUM): heeft als doel het in eigendom verwerven en in stand houden van molens en aanverwante objecten in de provincie Utrecht en het beschermen van de molenbiotoop. De stichting heeft met SDUM een samenwerkingsrelatie, SDUM maakt voor de uitvoering van haar werkzaamheden deels gebruik van de werkorganisatie van de stichting. De kosten van deze werkorganisatie worden op basis van tijdsregistratie vermenigvuldigd met een (vastgesteld) bedrag per uur door de stichting bij SDUM in rekening gebracht.

Stichting Kasteel Loenersloot te De Bilt (hierna: SKL): heeft als doel het in stand houden van het kasteel Loenersloot en het in stand houden en restaureren van monumenten. De stichting heeft met SKL een samenwerkingsrelatie, SKL maakt voor de uitvoering van haar werkzaamheden deels gebruik van de werkorganisatie van de stichting. De kosten van deze werkorganisatie worden op basis van tijdsregistratie vermenigvuldigd met een (vastgesteld) bedrag per uur door de stichting bij SKL in rekening gebracht.

Op basis van de feitelijke verhoudingen tussen de betrokken stichtingen is geen sprake van een consolidatieverplichting met SDUM en SKL, omdat deze rechtspersonen niet met elkaar in een groep verbonden zijn. Van een groep is sprake als zowel economische eenheid als organisatorische verbondenheid van toepassing zijn. Daarnaast vormt het element centrale leiding een essentieel onderdeel bij de beoordeling of sprake is van een groep.

Er is geen gezamenlijke exploitatie, economisch beleid, fiscale verbondenheid, financiering, of vorm van risicodeling, waardoor geen sprake is van een economische eenheid.

Geen van de stichtingen beschikt over instructierechten, benoemings- of ontslagrechten of goedkeuringsrechten ten aanzien van beleidsbeslissingen van een andere stichting. Er is daarom geen sprake organisatorische verbondenheid.

Geen van de stichtingen kan beleidsbeslissingen afdwingen bij een andere stichting waardoor er geen centrale leiding van toepassing is. Dit blijkt onder meer uit de statuten, waarin geen bepalingen zijn opgenomen die zien op zeggenschap over andere rechtspersonen.

Hoewel sprake is van een personele unie in bestuur en Raad van Toezicht, wordt deze unie uitsluitend op persoonsniveau gerealiseerd en niet op functioneel niveau. Iedere stichting heeft een eigen bestuur, Raad van Toezicht en besluitvormingsproces.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

Deze jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ650 'Fondsenwervende organisaties.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Alle bedragen zijn vermeld in euro's.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand jaar. De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht, zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn opbrengsten en/of kosten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen op basis van de lineaire methode en op basis van de economische levensduur inschatting. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen, liquide middelen en schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De stichting kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De verwervingen die in het kader van de doelstelling van de stichting plaatsvinden en waarmee niet duurzaam genereren van opbrengsten wordt beoogd, worden pm (zijnde de lagere realiseerbare waarde) gewaardeerd en de aanschaffingskosten worden direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. Dit conform RJ650.201. Eventuele uit het beheer van deze verwervingen voortvloeiende opbrengsten hebben geen causale relatie met de redenen voor aanschaffing en zijn niet voldoende om de totale aan het beheer verbonden kosten te dekken. Voor deze aanschaffingen bestaat geen voornemen tot vervreemding en/of vervanging op korte of lange termijn.

Overige aanschaffingen, die bedoeld zijn om de werkzaamheden van de stichting duurzaam te dienen en die een bijdrage leveren aan het genereren van opbrengsten of het beperken van toekomstige kosten, worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of tegen de lagere realiseerbare waarde, onder aftrek van lineair berekende afschrijvingen op basis van economische en/of technische levensduur en rekening houdend met een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en zijn als volgt voor de verschillende categorieën:

- Transportmiddelen: 7/10/12,5/20%
- Inventaris gereedschappen: 20/33,3%

Financiële vaste activa

Leningen u/g

Leningen u/g worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Bijzondere waardeverminderingen

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde van het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt

direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorraden

De voorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Effecten

Effecten worden – indien deze een beursnotering kennen – bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Daarna worden effecten ook gewaardeerd tegen de reële waarde. Dit is gelijk aan de beurswaarde.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

RESERVES EN FONDSSEN

Bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

Bestemmingsfondsen zijn gelden waaraan door derden een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan op grond van de statuten zou bestaan.

Lasten die worden gedekt uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen worden in de staat van baten en lasten verantwoord en via de resultaatbestemming ten laste van de betreffende reserve of het betreffende fonds gebracht. Wijzigingen in de beperking van de

bestemming van reserves die door de daartoe bevoegde organen of instanties worden aangebracht, worden als overige mutaties binnen de reserves en fondsen verwerkt.

Reserves

Om de continuïteit van de organisatie te waarborgen acht het bestuur van de stichting het noodzakelijk een continuïteitsreserve aan te houden. De benodigde hoogte van de continuïteitsreserve is bepaald aan de hand van een risicoanalyse, waarin per risico is gekeken naar de impact en de kans dat het risico zich voordoet. Hiermee is voldaan aan de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland en het CBF-reglement. De continuïteitsreserve wordt gemuteerd via de resultaatbestemming.

De bestemmingsreserve terugkoop erfpacht dient ter financiering van de (eventuele) terugkoop van in het verleden in erfpacht uitgegeven opstallen (met inbegrip van de in de tussenliggende perioden opgetreden waardemutaties als gevolg van contractuele bepalingen). Bij aflopende erfpachtcontracten heeft Utrechts Landschap in veel gevallen een verplichting tot (terug)koop van deze opstallen.

Om aankopen natuurgebieden (mede) te kunnen financieren worden gedoteerd aan de bestemmingsreserve aankopen ontvangen giften en nalatenschappen voor zover er door de schenker/erflater niet een andere bestemming is aangewezen (anders een bestemmingsfonds, zie onder 'fondsen'); vanwege de onvoorspelbaarheid van beschikbaar komen van gronden is er geen meerjarenplanning voor aankopen op te stellen.

Om voldoende onderhoud aan terreinen en gebouwen te kunnen waarborgen is er een bestemmingsreserve onderhoud gebouwen en terreinen. De hoogte van deze bestemmingsreserve is gebaseerd op een inventarisatie van benodigd onderhoud en een begroting van de daaraan gerelateerde kosten.

Fondsen

Dit betreft delen van het vermogen van de stichting waaraan door derden voorwaarden zijn gesteld voor de aanwending. Aanwendungen van dit vermogen, alsmede toevoegingen, worden via de resultaatbestemming verwerkt.

Fondsen beheer zijn gevormd vanuit de ontvangen (eeuwigdurende) afgekochte onderhoudsbijdragen van gemeenten voor beheergebieden.

Fondsen op Naam zijn door personen of stichtingen gedoteerde bijdragen met een specifieke bestemming.

Fonds lopende projecten betreft een fonds voor nog niet uitgegeven ontvangsten op projecten die nog niet zijn afgerond.

Schulden op lange termijn

Schulden op lange termijn worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden op lange termijn worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden op lange termijn worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden op lange termijn in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden die binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderinggrondslagen. De baten en de lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten uit eigen fondsenwerving

De baten uit eigen fondsenwerving worden toegerekend aan en verantwoord in de verslagperiode waarin deze ontvangen/toerekenbaar zijn. Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de akte van verdeling is ontvangen, of, als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Uitgekeerde voorschotten worden altijd verwerkt in de baten in het jaar van ontvangst. Bij geldlegaten wordt over het algemeen geen akte van verdeling/rekening en verantwoording ontvangen. Deze worden daarom verantwoord in de baten in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Nalatenschappen waarop vruchtgebruik door derden rust, worden over het algemeen pas in de baten opgenomen in het jaar waarin het vruchtgebruik eindigt. In enkele gevallen wordt de fiscale waarde van het vruchtgebruik opgenomen. Hiervoor volgt Utrechts Landschap de 'Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik' van Goede Doelen Nederland.

Baten van loterijorganisaties

Baten van loterijorganisaties worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben, tenzij er een terugbetalingsverplichting is verbonden aan het niet besteden van de bijdrage. In dat geval wordt de bate verantwoord bij besteding overeenkomstig de voorwaarde waaronder de bijdrage is verstrekt.

Subsidiebaten

Subsidiebaten voor verwervingen en projecten en de daarmee samenhangende lasten worden verantwoord naar rato van de voortgang. De voortgang van het project of de verwerving wordt bepaald aan de hand van de hiervoor gemaakte kosten. De ontvangen overheidssubsidies voor de exploitatie en beheer natuurterreinen worden vastgesteld voor meerdere jaren. Deze subsidies worden in jaarlijks gelijke delen over de subsidieperiode in de staat van baten en lasten verwerkt.

Baten uit huur en (erf)pacht

De baten uit huur en (erf)pacht worden toegerekend aan en verantwoord in de verslagperiode waarin deze ontvangen/toerekenbaar zijn.

Bij verkoop van een in erfpacht uitgegeven opstal door de huidige erfpachter aan een nieuwe erfpachter kunnen partijen Utrechts Landschap verzoeken een nieuwe erfpachtovereenkomst op te stellen. De nieuwe erfpachtcanon die wordt afgesloten met de nieuwe erfpachter is gebaseerd op de huidige economische waarde, en kan lager zijn dan de nog lopende erfpachtverplichting van de verkopende erfpachter. In deze gevallen ontvangt Utrechts Landschap van de verkopende partij een afkoopsom voor de in de toekomst gederfde erfpachtinkomsten. Deze afkoopsommen worden verwerkt als bate in de verslagperiode waarin deze ontvangen/toerekenbaar is.

Overige baten

De overige baten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Baten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan deze verslagperiode toegerekend en zijn verantwoord onder de overige baten.

Financiële baten en lasten

Waardeveranderingen financiële instrumenten: waardeveranderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De stichting heeft voor haar werknemers een toegezegd pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen gebaseerd op middelloonregeling berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de stichting. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij BPL Pensioen. De stichting betaalt hiervoor premies waarvan 75% door de werkgever wordt betaald en 25% door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. De actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds was in december 2025 133,3%. De beleidsdekkingsgraad (gemiddelde) over de laatste twaalf maanden was in december 2025 125,4%. De stichting heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De stichting heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. De pensioenregeling is dientengevolge verwerkt als toegezegde bijdrageregeling ('verplichtingenbenadering').

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de immateriële en materiële vaste activa worden bepaald met in achtneming van de reeds vermelde grondslagen van waardering inzake de immateriële en materiële vaste activa

LASTEN

Besteed aan doelstellingen, wervingskosten en kosten beheer en administratie

De kosten worden bepaald met inachtneming van hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het verslagjaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan deze verslagperiode toegerekend en zijn verantwoord onder de overige kosten.

In het kader van de doelstelling worden gronden aangeschaft met het doel deze zelf te beheren. In de branche is het gebruikelijk om deze aankopen direct via de exploitatie te verwerken, conform RJ 650.201. De investering wordt hierbij ineens ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Financiële baten en lasten

De rentebaten betreffen de op het verslagjaar betrekking hebbende renteopbrengsten over banktegoeden. De rentelasten betreffen de op het verslagjaar betrekking hebbende rentelasten over banktegoeden en schulden op lange termijn. De baten uit beleggingen gerealiseerd en ongerealiseerd worden toegerekend aan de (verslag)periode waarop deze betrekking hebben.

Grondslagen voor de verdeling van uitvoeringskosten eigen organisatie

Utrechts Landschap baseert zich op de richtlijn van Goede Doelen Nederland voor de verdeling van uitvoeringskosten van de eigen organisatie.

Kostensoort	Toerekening aan Beheer & Administratie
Directie	100% Beheer & administratie
Afdeling Bedrijfsvoering	100% Beheer & administratie
Salarisadministratie	100% Beheer & administratie
Personeelskosten	Voor zover niet toerekenbaar aan doelstelling
ICT	Voor zover niet toerekenbaar aan doelstelling
Huisvesting/facilitair	Voor zover niet toerekenbaar aan doelstelling
Juridische kosten	Voor zover niet toerekenbaar aan doelstelling
Verzekeringen	Voor zover niet toerekenbaar aan doelstelling

TOELICHTING OP DE BALANS

	31 december 2025		31 december 2024	
1. Materiële vaste activa				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		PM		PM
Transportmiddelen	660.644		685.237	
Inventaris, gereedschappen en automatisering	401.744		403.131	
Overige materiële vaste activa	322.934		0	
	<u>1.385.322</u>		<u>1.088.368</u>	
Mutatie-overzicht:	Transportmiddelen	Inventaris & machines	Overige materiële vaste activa	Totaal
Cumulatieve aanschafwaarde begin boekjaar	1.213.317	634.711	0	1.848.028
cumulatieve afschrijving begin boekjaar	-528.080	-231.581	0	-759.661
Boekwaarde per 1 januari 2025	685.237	403.130	0	1.088.367
Investerings	59.895	74.940	323.263	458.097
Afschrijvingen	-84.488	-76.326	-329	-161.143
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	0
Saldo mutaties boekjaar	-24.593	-1.386	322.934	296.955
Cumulatieve aanschafwaarde einde boekjaar	1.273.212	709.651	323.263	2.306.126
cumulatieve afschrijving einde boekjaar	-612.568	-307.907	-329	-920.804
Boekwaarde per 31 december	660.644	401.744	322.934	1.385.322

Transportmiddelen worden in verschillende termijnen afgeschreven, variërend van acht tot vijftien jaar. Machines worden afgeschreven in vijf tot tien jaar en inventaris in tien jaar. In 2024 is met name geïnvesteerd in nieuw kantoormeubilair en in nieuwe vervoermiddelen.

In 2025 is voor 315.00 euro aan nieuwe bebording geactiveerd. Deze bebording is ultimo boekjaar nog niet volledig geleverd en derhalve niet in gebruik genomen. Om die reden wordt over deze investering nog niet afgeschreven.

In 2025 zijn er vier gebieden aangekocht voor een totaal aankoopbedrag van 766.337 euro.

	31 december 2025	31 december 2024
2. Financiële vaste activa		
Leningen u/g	400.000	400.000
<u>Mutatie-overzicht:</u>		
Boekwaarde 1 januari	400.000	
Mutaties	0	
Boekwaarde 31 december	<u>400.000</u>	

Dit betreft een in 2008 verstrekte aflossingsvrije hypothecaire geldlening met een looptijd van 30 jaar en een vaste rentevoet van 4%. Ter extra zekerheid is op het in erfpacht uitgegeven opstal het recht van eerste hypotheek gevestigd voor een bedrag van € 640.000.

	31 december 2025	31 december 2024
3. Vorderingen en overlopende activa		
Vorraden infocentra	25.732	29.996
Debiteuren	345.036	447.614
Voorziening dubieuze debiteuren	-34.380	-86.900
Te ontvangen omzetbelasting	190.400	284.780
Nog te ontvangen toekenningen	30.383	113.650
Nog te ontvangen subsidies	4.686.197	4.410.326
Vooruitbetaalde bedragen	121.872	118.689
RC de Utrechtse Molens	26.444	135.813
RC Kasteel Loenersloot		9.294
Overige vorderingen	<u>1.509.111</u>	<u>1.663.584</u>
	<u>6.900.795</u>	<u>7.126.846</u>

De voorraden hebben betrekking op de geïnventariseerde aantallen tegen inkoopprijs van zowel voorraden in de infocentra als 't Winkeltje.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van < 1 jaar behoudens subsidie-gerelateerde vorderingen. Deze variëren in looptijd en zijn mede afhankelijk van de aard/omvang van de subsidieprojecten.

De post Nog te ontvangen subsidies bestaat nagenoeg volledig uit subsidies die door de provincie Utrecht zijn verstrekt en omvat onder andere de SNL toekenning (€ 2.315k) die

jaarlijks achteraf wordt uitgekeerd en de subsidie SPUK Amerongse Bovenpolder, die ultimo 2025 € 1.469k bedraagt.

Onder de overige vorderingen is onder andere een post van € 169k opgenomen voor opgelopen couponrente obligaties en een post van € 202k inzake een vordering voor het tweede halfjaar betreffende de natuurbegraafplaats Den en Rust.

	31 december 2025	31 december 2024
4. Effecten		
Aandelen	3.151.620	2.975.332
Obligaties	13.054.234	12.983.300
	<u>16.205.854</u>	<u>15.958.632</u>

Mutatie-overzicht effecten

	Aandelen	Obligaties	Totaal
Stand 1 januari	2.975.332	12.983.300	15.958.632
Aankopen	11.023	2.708.749	2.719.772
Verkopen	0	-2.546.052	-2.546.052
Koersresultaat	165.265	-91.763	73.502
Stand 31 december	<u>3.151.620</u>	<u>13.054.234</u>	16.205.854

Voor een analyse van het beleggingsrendement, zie financiële baten en lasten.

	31 december 2025	31 december 2024
5. Liquide middelen		
Betaalrekeningen	986.281	1.403.441
Spaarrekeningen	5.799.204	2.981.385
Kasgelden	577	1.240
	<u>6.786.062</u>	<u>4.386.066</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de stichting.

Bestemmingsreserves en -fondsen

De directeur-bestuurder en de raad van toezicht hebben, van de in het onderstaande overzicht opgenomen bestemmingsreserves, de hoogte van de bedragen vastgesteld en de beperkte doelstellingen aangebracht.

Om de continuïteitsreserve wordt aangehouden om de continuïteit van de organisatie te waarborgen. De benodigde hoogte van de continuïteitsreserve is bepaald aan de hand

van een risicoanalyse, waarin per risico is gekeken naar de impact en de kans dat het risico zich voordoet.

De reserve terugkoop erfpacht dient ter financiering van de (eventuele) terugkoop van in het verleden in erfpacht uitgegeven opstallen, die zich binnen 10 jaar kunnen voordoen.

De reserve aankopen heeft als doel het mogelijk maken van de aankoop van natuurgebieden

De reserve indexering 2^e tranche VGG heeft als doel in de toekomst geheel te kunnen voldoen aan een verplichting richting VGG.

De reserve onderhoud aan terreinen en gebouwen bestaat om voldoende onderhoud van terreinen en gebouwen te kunnen waarborgen.

Mutatie-overzicht reserves en fondsen	1-1-2025	reallocatie	dotatie	onttrekking	31-12-2025
Continuïteitsreserve	10.098.389	-233.840			9.864.549
Reserve terugkoop erfpacht	6.638.480	-2.253.292			4.385.188
Reserve aankopen	6.838.062	507.132	3.506.442	-784.213	10.067.424
Reserve indexering 2e tranche VGG	377.708				377.708
Reserve onderhoud	0	1.980.000			1.980.000
Fondsen beheer	107.188				107.188
Fonds lopende projecten	68.178			-20.282	47.896
Fonds bomenrijkdom	143.166				143.166
Fondsen op Naam	85.454		255.500		340.954
Totaal	24.356.625	0	3.761.942	-804.494	27.314.073

Fondsen op Naam	1-1-2025	dotatie	onttrekking	31-12-2025
Huising/de Stigter Fonds	34.639	250.000		284.639
Jan Achterberg Fonds	50.815	5.500		56.315
Totaal	85.454	255.500	0	340.954

Naar aanleiding van in 2025 verscherpte regels rond Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI), heeft de Stichting uitgebreid stil gestaan bij de onderbouwing van de reserves. Dit heeft geleid tot het opnieuw onderbouwen van de (benodigde) reserves en een reallocatie van de gereserveerde middelen over die reserves.

Er zijn binnen de komende tien jaar twee periodes waarin meerdere terugkoopverplichtingen binnen korte tijd kunnen optreden. Dit vormt een liquiditeitsrisico waarvoor reservering noodzakelijk wordt geacht. Eind 2034 kunnen zich drie mogelijke verplichtingen binnen zes weken voordoen met gezamenlijke hoogte van €

4.385.188. De hoogte van de voorziening terugkoop erfpacht is hier op gebaseerd. In 2025 heeft geen terugkoop van erfpacht plaatsgevonden.

Het doen van aankopen behoort al 99 jaar tot de belangrijkste doelstellingen van stichting het Utrechts Landschap. In de Statuten art. 2 en 3 is het als doelstelling opgenomen. In het meerjarenbeleidsplan 2023-2028 is de ambitie geformuleerd om ieder jaar 100 hectare aan te kopen. Om aankopen te kunnen doen is vermogen nodig. Enerzijds vanwege de netto kosten (aankoopkosten minus eventuele afwaarderingssubsidie), anderzijds vanwege de koopprijzen (liquide middelen). Het komt ook voor dat het Utrechts Landschap in het kader van haar doelstelling ruilgronden wil kopen om de natuur op termijn te versterken door gronden te ruilen. Op basis van bovengenoemde benaderingen kunnen we een reserve aankopen van minimaal 13 miljoen goed onderhouden en hanteren we een bandbreedte van 12,5 tot 20 miljoen euro. Dit mede vanwege strategische grondaankopen (die zijn duurder) en ruilgronden (waarbij liquide middelen een paar jaar niet beschikbaar kunnen zijn). De middelen die niet nodig zijn voor andere reserves gaan dan ook in eerste instantie in de reserve aankopen. Aan de reserve aankopen zijn alle gelden onttrokken die te maken hebben met de aankoop van nieuwe natuur in 2025. De dotatie omvat naast de baten uit nalatenschappen en giften ook de subsidie voor afwaardering van gebieden.

De reserve indexering 2^e tranche VGG betreft de maximale indexering van de last die voortvloeit uit de schikking met de VGG over de gehele resterende looptijd.

Deze (nieuwe) bestemmingsreserve onderhoud terreinen en gebouwen is in het leven geroepen ter dekking van kosten voor onderhoud voor een bedrag van totaal € 1.980.000,-.

Utrechts Landschap biedt de mogelijkheid aan van een Fonds op Naam. Een Fonds op Naam is een grotere schenking met een gerichte opdracht. Een Fonds op Naam biedt (vermogende) particulieren, maar ook bedrijven en stichtingen de mogelijkheid op deze persoonlijke wijze het werk van het Utrechts Landschap structureel te ondersteunen. De schenker bepaalt zelf de naam van het fonds en de doelstelling. De schenker kan ook zelf bepalen hoeveel geld het fonds uitgeeft. Het doel van het Fonds op Naam moet wel passen binnen de doelstelling van het Utrechts Landschap.

	31 december 2025	31 december 2024
8. Langlopende schulden	2.032.902	1.987.356
<u>Mutatie-overzicht:</u>		
Boekwaarde 1 januari	1.987.356	340.335
Hoogte schuld	0	3.415.771
Eerste betaling	0	-1.768.750
Bijgeschreven rente	45.546	
Boekwaarde	<u>2.032.902</u>	<u>1.987.356</u>

Natuurmonumenten en de Provinciale Landschappen hebben in 2024 een schikking getroffen met de Vereniging Gelijkberechtiging naar aanleiding van ontvangen subsidies voor de verwerving van natuurterreinen ten behoeve van natuurbescherming.

Natuurmonumenten en de Provinciale Landschappen zullen in het kader van de schikking in totaal circa € 77 miljoen storten in een door de VGG op te richten fonds. Met de middelen in het fonds zal het particuliere natuurbeheer in Nederland een extra impuls krijgen. In het boekjaar 2024 is reeds € 40 miljoen gestort (deel Utrechts Landschap € 1.769K). Per 31 december 2024 is derhalve nog € 37 miljoen te betalen (deel Utrechts Landschap € 1.647k). De tweede betaling ad € 37 miljoen wordt voorafgaand aan de betaling geïndexeerd, tegen peildatum 1 januari 2023. Indexering vindt plaats op grond van het CBS indexcijfer 'CPI alle huishoudens'. De jaarlijkse indexering wordt jaarlijks als rentelast verwerkt in het resultaat van het betreffende jaar en tegelijkertijd jaarlijks toegevoegd aan de schuld op lange termijn. De tweede betaling moet uiterlijk 1 januari 2032 door de terreinbeheerorganisaties (hierna: TBO's) worden voldaan. De maximaal verschuldigde indexatie bedraagt 3,5% per jaar.

Per 31 december 2024 bedraagt de maximale restant looptijd 7 jaar. De totale impact van de indexering is derhalve maximaal 7 jaren indexering. De TBO's hebben een recht van vervroegde betaling van (een deel van) de verschuldigde bedragen in dit kader.

De andere langlopende schuld met een hoogte van € 340.335 betreft een af te lossen bedrag bij het verlaten van een woning door de bewoner.

	31 december 2025	31 december 2024
9. Kortlopende schulden		
Crediteuren	744.280	932.277
Af te dragen loonheffingen en sociale lasten	94.258	89.533
Waarborgsommen	133.604	126.814
Schulden terzake van pensioenen	89.144	86.810
Nog te betalen vakantiegeld/- dagen	305.662	278.381
Nog te betalen bedragen	155.853	226.047
Vooruitontvangen bedragen en subsidies	788.351	873.800
RC Kasteel Loenersloot	17.637	
Overige kortlopende schulden	2.269	2.271
	<u>2.331.058</u>	<u>2.615.933</u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd van < 1 jaar.

Niet uit de balans blijvende activa

Met ingang van boekjaar 2024 is een langlopende schuld opgenomen in verband met de schikking tussen Natuurmonumenten/Provinciale Landschappen (TBO's) met de VGG. Mochten de TBO's onverhoopt in de toekomst toch nog subsidies en/of de rente daarover moeten terugbetalen, dan kunnen zij onder bepaalde omstandigheden aanspraak maken op terugbetaling van (een deel van) het door de TBO's aan het Fonds betaalde bedrag. Voor die situatie heeft het Fonds zekerheid gesteld aan de TBO's in de vorm van de toekomstige vestiging van een pandrecht ten behoeve van de TBO's voor maximaal € 37 miljoen plus de indexering op grond van het CBS indexcijfer 'CPI alle huishoudens', reeks 2015=100. Er geldt een maximale indexering van 3,5% per jaar.

Erfpachtcanons

De looptijd van erfpachtovereenkomsten is in de meeste gevallen 30 jaar. De gemiddelde einddatum van lopende overeenkomsten is 2045. De nominale waarde van de nog te ontvangen erfpachtcanons bedraagt ultimo 2025 € 28.589.000.

De opgebouwde rechten < 1 jaar bedragen € 1.346.000

De opgebouwde rechten > 1 jaar en < 5 jaar bedragen € 5.349.000

De opgebouwde rechten > 5 jaar bedragen € 21.863.000

Huur

De looptijden van de meeste huren variëren van aflopend 5 jaar tot onbepaalde tijd.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Erfpacht – terugkoopverplichting

Door de stichting zijn percelen in erfpacht uitgegeven, waarbij een terugkoopverplichting

tegen bouwkundige waarde bestaat bij afloop van de erfpachtovereenkomst. De waarde van de terugkoopverplichtingen erfpacht bedraagt ca € 40 mln.

Investeringsverplichtingen

Ultimo 2025 zijn er geen investeringsverplichtingen aangegaan.

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

De stichting vormt met Stichting de Utrechtse Molens en Stichting Kasteel Loenersloot een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond van de invorderingswet is de stichting hoofdelijk aansprakelijk voor ter zake de door de combinatie verschuldigde belasting.

Door de stichting wordt met de Stichting De Utrechtse Molens en Stichting Kasteel Loenersloot via de rekening-courantverhouding afgerekend.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Beschermers	1.002.589	1.100.000	993.489
Periodieke schenkingen	310.278	200.000	276.642
Giften - geormerkt	358.355	0	480.430
Giften - niet geormerkt	71.550	15.000	37.014
Nalatenschappen	2.231.200	400.000	823.401
Baten van particulieren	3.973.971	1.715.000	2.610.976

In 2025 telde Utrechts Landschap ruim 36 duizend beschermers. Dit aantal is de laatste jaren stabiel. De baten uit periodieke schenkingen zijn toegenomen doordat meer mensen periodiek zijn gaan schenken en één daarvan doet jaarlijks een grote schenking.

De geormerkte giften bestaan voor een belangrijk deel uit giften voor aankopen van natuur, waaronder een gift van 150.000 voor de aankoop van gronden van Rijks Waterstaat, en voor het project Bomenrijkdom ter bevordering van de aanplant van nieuwe bomen.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Baten van bedrijven	214.954	160.000	170.625

Dit betreft baten bedrijfsvrienden 126.750 en overige baten van bedrijven 88.204.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Baten van loterijorganisaties	961.742	937.500	1.062.500

De baten van loterijorganisaties betreft de bijdrage van de Postcodeloterij vanuit het meerjarig partnerschap.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
SNL - provincie Utrecht	2.401.198	2.287.334	2.271.168
Exploitatie subsidie - provincie Utrecht	963.179	957.615	929.723
Sim subsidie - RCE	150.258	219.273	200.293
Beheersubsidies	820.445	589.850	687.537
Projectsubsidies	570.621	0	1.355.222
Overige subsidies	128.917	45.000	397.165
Baten van subsidies van overheden	5.034.618	4.099.072	5.841.108

De SNL subsidie, exploitatie subsidie en Sim (Subsidie instandhouding monumenten) zijn structureel. Beheersubsidies zijn voor een belangrijke mate ook structureel, met uitzondering van een eenmalige vergoeding voor beheer van aangekochte gronden langs de A12. De project- en overige subsidies zijn incidenteel.

Als voorwaarden voor de SNL-subsidie geldt dat het Utrechts Landschap in het bezit is van een geldig certificaat voor Natuur- en Landschapsbeheer en dat de beheeractiviteiten aansluiten bij de vastgestelde natuurdoelen en kwaliteitsprofielen van de provincie Utrecht. Daarnaast moet de grond die beheerd wordt onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland.

De Sim is bestemd voor eigenaren van rijksmonumenten zonder woonfunctie. Als voorwaarden geldt dat de subsidie wordt aangevraagd vóór aanvang van de werkzaamheden die gebaseerd zijn op een goedgekeurd 6-jarig onderhoudsplan. Er geldt een minimumdrempel van € 6.000 aan subsidiabele kosten en de bijdrage is gemaximeerd op 60% van de subsidiabele onderhoudskosten. Daarnaast is het maximale subsidiabele uurloon vastgesteld op € 55,50 (excl. btw, algemene kosten, winst en risico).

De projectsubsidies bestaan onder andere uit bijdragen aan het project in de Amerongse Bovenpolder, Bestrijding Aziatische duizendknoop, Herstel kleinschalig landschap de Woerd, Vlonderpad Everdingen, Verbinding Stamerij en Zanderij.

De overige subsidies betreffen met name een subsidie voor het ontwikkelen van een boswachter dilemmaspel K€ 50 en subsidie voor groene boa's K€ 78.

De Sim subsidie (Subsidie instandhouding monumenten) is lager dan begroot omdat er in 2025 minder Sim werkzaamheden zijn uitgevoerd dan waarvoor subsidie was aangevraagd.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Baten van verbonden org. zonder winststreven	4.500	0	

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Baten van andere org. zonder winststreven	56.205	0	356.864

Dit betreft de bijdragen van vermogensfondsen en andere partijen zonder winststreven voor specifieke projecten.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Erfpacht	1.744.935	1.515.760	1.669.531
Huur	1.013.076	1.003.193	940.761
Pacht en terreinhuur	371.524	307.214	340.262
Natuurbegraafplaats	360.445	267.600	322.980
Beheervergoedingen derden	114.421	45.287	82.491
Houtverkoop	10.277	50.000	43.534
Verhuur vergaderzalen en vakantiewoning	201.243	210.000	190.129
Vergunningen/toestemmingen	9.604	28.000	28.309
Omzet winkel en infocentra	119.196	110.000	125.243
Landschapsproducten	11.831	18.000	16.432
Excursies en evenementen	43.457	45.000	55.852
Consumptie en maaltijden	13.857	25.000	0
Overige baten tegenprestaties	220.566	9.000	102.134
Baten als tegenprestatie voor producten/diensten	4.234.433	3.634.054	3.917.658

In de baten uit erfpacht was in 2024 een eenmalige bate opgenomen van € 193k in verband met de conversie van een erfpachtcontract. In 2025 is in de baten uit erfpacht de opbrengst van de verkoop van een object in erfpacht a € 230.000 opgenomen.

Onder overige baten tegenprestaties zijn baten ontvangen voor diverse opdrachten en projecten waarin Utrechts Landschap wordt ingeschakeld door andere partijen om expertise of advies te leveren of specialistisch werk uit te voeren.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Overige baten	-3.325	42.000	225.078

Onder deze post zijn verschillende kleine, voornamelijk incidentele baten verantwoord, door een creditering van een factuur uit 2024 is deze post ligt negatief.

Een aantal baten die hier in 2024 waren verantwoord kwalificeren als baten uit bezit en zijn in 2025 verantwoord onder de baten uit bezit en verantwoord als overige baten tegenprestaties.

LASTEN

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Verwerving			
Aankopen	766.337	1.000.000	1.092.770
Personele lasten	0	0	0
Bijkomende kosten verwerving	17.875	40.000	30.689
Totaal	784.213	1.040.000	1.123.459

Er zijn vier aankooptransacties verricht in 2024, te weten gronden nabij de Autenasekade te Hagestein, een perceel bij de Kaaidijk te Schalkwijk, grond bij de Soestdijkerweg te Den Dolder en gronden langs de A12 bij Driebergen en Maarsbergen. Standaard wordt voor aankopen een bedrag van 1 miljoen euro begroot, om uitdrukking te geven aan de ambitie uit het meerjarenbeleidsplan om actief te verwerven. Het begrote bedrag is geen target of minimaal of maximaal budget.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Beheer & openstelling gebieden			
Personele lasten	1.811.747	1.875.853	1.641.829
Materiële kosten tereinbeheer & openstelling	1.890.791	1.690.828	1.777.655
Wagenpark	106.302	120.700	135.865
Afschrijvingen	66.996	85.477	159.199
Overige kosten	95.280	184.500	126.434
Totaal	3.971.116	3.957.358	3.840.982

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Instandhouding gebouwen			
Personele lasten	640.189	674.063	488.539
Materiële kosten	918.200	796.743	954.204
Juridisch en advieskosten	209.580	165.200	110.850
Overige kosten	116.935	87.482	31.668
Totaal	1.884.903	1.723.488	1.585.261

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Draagvlak			
Personele lasten	602.189	295.854	534.251
Publiciteit, communicatie, vrijwilligers	351.215	359.700	369.117
Overige kosten	122.117	194.253	89.335
Totaal	1.075.520	849.807	992.703
Projecten			
Totaal	1.567.266	797.500	1.774.380

Ook in 2025 zijn er meerdere projecten uitgevoerd. De grootste uitgaven zijn gedaan voor de ontwikkeling van moeras en kwelgeul Amerongse Bovenpolder (ruim k€ 206). In 2024 is al € 1,1 miljoen aan dit project uitgegeven. Overige uitgevoerde projecten zijn onder andere het project Bomenrijkdom, Vlonderpad Everdingen en kwaliteitsimpuls wolfwerende rasters en kralen.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Strategie en Innovatie			
Personele lasten	425.435	716.968	437.687
Overige kosten	57.215	170.000	129.536
Totaal	482.649	886.968	567.223

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Bijzondere last			
Totaal	0	0	3.333.333

In het kader van de schikking met de Vereniging Gelijkberechtiging Grondbezitters storten Natuurmonumenten en de Provinciale Landschappen in 2024 totaal circa € 77 miljoen in een door de VGG op te richten fonds. Met de middelen in het fonds krijgt het particuliere natuurbeheer in Nederland een extra impuls krijgen. Zie ook de toelichting bij de langlopende schuld.

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Wervingskosten			
Personele lasten	338.119	402.914	263.453
Beschermersbinding en -werving	257.308	234.400	280.678
Kantoor- en algemene kosten	95.542	57.700	62.015
Totaal	690.970	695.014	606.146

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Kosten beheer en administratie			
Personele lasten	664.720	719.004	634.403
ICT/telefonie	220.270	284.200	394.722
Huisvestingskosten	108.264	117.000	95.497
Lidmaatschappen & contributies	71.151	82.200	70.705
Wagenpark	19.386	23.200	16.839
Afschrijvingen	124.749	96.024	0
Overige kosten	177.921	213.900	303.351
Totaal	1.386.460	1.535.528	1.515.517

De kosten van ICT waren hoog in 2024 in verband met onder andere de migratie van de ICT naar Microsoft 365 en de overgang van de HR- en salarisadministratie van ADP naar Afas. De afschrijvingskosten zijn in tegenstelling tot 2024 is hun geheel toegerekend aan de kosten beheer en administratie.

De totale kosten Beheer en administratie bedragen 11,7% (2024: 10.1%) van de totale lasten. Dit is onder de grens van 15% die door de organisatie is vastgesteld, conform de richtlijnen van het CBF.

Een belangrijk deel van de kosten van de organisatie bestaan uit personele kosten. Ter nadere toelichting de volgende toelichting hierover.

Specificatie personeelskosten	bedrag
Lonen en salarissen	3.221.358
Overige personeelskosten	328.428
Pensioenlasten	393.454
Sociale lasten	558.989
Eindtotaal	4.502.229

Het gemiddelde aantal werknemers bedroeg in 2025 60,5

	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
Financiële baten			
Rentebaten	74.593	66.000	96.614
Bruto dividenden	81.125	35.000	149.237
(On-)gerealiseerde koersresultaten	268.991	310.000	373.602
Totaal	424.709	411.000	619.453

Zowel in 2025 als in 2024 is een positief koersresultaat behaald op zowel obligaties als aandelen.

Financiële lasten	Werkelijk 2025	Begroot 2025	Werkelijk 2024
	Rentelasten	47.501	0
Bankkosten	29.608	27.100	30.720
Kosten van beleggingen	24.152	40.000	32.331
Totaal	101.261	67.100	270.489

De rentelast bestaat uit de indexering van de langlopende schuld.

In onderstaande overzicht zijn de bestedingen per doelstelling weergegeven.

Toelichting bestedingen	Doelstellingen						Wervingskosten	Beheer en administratie	Totaal 2025	Begroot 2025	Totaal 2024
	Verwerving	Beheer & Openstelling	Instandhouding gebouwen	Draagvlak	Strategie	Projecten					
2025											
LASTEN											
Aankopen en verwervingen	766.337	95	12.263					778.695	1.040.000	1.119.606	
Kosten primair proces		1.886.114	918.200	1.775	27.748	1.482.623	11.834	4.328.294	3.383.871	4.631.431	
Draagvlak en communicatie		4.583	47.130	349.439		11.575	257.308	675.092	679.200	700.074	
Personeelskosten		1.811.747	640.189	602.189	425.435	24.130	338.119	664.720	4.506.529	4.006.591	
Kantoor- en algemene kosten	17.875	201.582	255.373	119.964	29.467	48.938	95.543	624.605	1.393.346	1.388.768	
Afschrijvingen en rente		66.996	11.748	2.153				80.246	161.143	192.136	
Overig								0		3.333.333	
	784.213	3.971.116	1.884.903	1.075.520	482.649	1.567.266	690.970	1.386.460	11.843.099	11.485.664	15.339.002

OVERIGE TOELICHTINGEN

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de stichting de Regeling beloning directeuren van goede doelen Nederland (GDN) ten behoeve van besturen en raden van toezicht. (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie in 2025 is niet gewijzigd ten opzichte van 2024.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn vallen binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag. De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Goede Doelen Nederland – ‘Regeling beloning directeuren van goede doelen’, geldig vanaf 1 januari 2025

Takenpakket directeur-rentmeester bestaat uit het geven van de dagelijkse leiding aan de drie stichtingen het Utrechts Landschap, de Utrechtse Molens en Kasteel Loenersloot.

BEZOLDIGING DIRECTIE

Naam	S.G. van Dockum
Functie	directeur-rentmeester

Dienstverband	2025
aard (looptijd)	Onbepaalde tijd
uren	37
parttime percentage	100
periode	01/01-31/12

Bezoldiging (EUR)	
Jaarinkomen bruto	
loon/salaris	143.253
vakantiegeld	11.482
Vaste eindejaarsuitkering	0
niet opgenomen vakantiedagen	0
Totaal	154.735

Belastbare vergoedingen/bijtellings	587
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	28.036
Pensioencompensatie	
Overige beloningen op termijn	0
Uitkeringen beëindiging dienstverband	0

Totaal bezoldiging 2025	183.358
Totaal bezoldiging 2024	174.586
Toegestane maximale bezoldiging	212.515

Het jaarinkomen van de directeur (in loondienst) blijft binnen het maximum van EUR 212.515 (1 FTE/12 mnd.) volgens de Regeling beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en raden van toezicht.

Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de pensioenlasten en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar de website www.goededoelennederland.nl

TOELICHTING BEZOLDIGING (GEWEZEN) TOPFUNCTIONARISSEN TEN TOEZICHTHOUDERS

Beloning, belastbare onkostenvergoedingen en beloningen betaalbaar op termijn voor alle leden van de

Raad van Toezicht bedroegen in 2025 0 euro.

Functie(s)	Aard van de functie	Naam	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	Werkgeversdeel van voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar	Datum einde dienstverband in het boekjaar	Omvang dienstverband (in FTE)
<i>Raad van Toezicht</i>								
Voorzitter	topfunctionaris	J. Brug		nihil				n.v.t.
Lid	topfunctionaris	M. Heins		nihil				n.v.t.
Lid	topfunctionaris	C. Panis		nihil				n.v.t.
Lid	topfunctionaris	D. Peters		nihil				n.v.t.
Lid	topfunctionaris	M. de Koe		nihil				n.v.t.
Lid	topfunctionaris	J. de Kroon		nihil				n.v.t.
Lid	topfunctionaris	H. Dibbits		nihil				n.v.t.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

In 2025 hebben zich geen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen voorgedaan.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Tot aan de datum van vaststelling van de jaarrekening hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan met materiele financiële gevolgen.

Ondertekening jaarrekening door de directie en de Raad van Toezicht

Namens de directie origineel ondertekend op 12 juni 2026,

drs. S.G. van Dockum, directeur-bestuurder

Namens Raad van Toezicht origineel ondertekend op 12 juni 2026,

prof.dr.ir. J. Brug, *voorzitter*

Ir. D. Peters

mevr. drs. C. Panis

mevr. M. Heins

ir. M. de Koe

prof. dr. J.C.J.M. de Kroon

mevr. dr. H.C. Dibbits

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en de directeur-bestuurder van Stichting Het Utrechts Landschap

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting Het Utrechts Landschap te De Bilt gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Stichting Het Utrechts Landschap per 31 december 2025 en van het saldo van baten en lasten over 2025 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Het Utrechts Landschap zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- voorwoord;
- bestuursverslag;
- verslag raad van toezicht; en
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is de directeur-bestuurder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd

verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk

nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur-bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijswijk, 12 juni 2026

Valid+ B.V.

Origineel getekend door: drs. D.D. Plouvier RA